

Prověření spolehlivosti a vypovídací schopnosti finančních informací

Bc. Iva Jedličková

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iva JEDLIČKOVÁ**
Osobní číslo: **M10506**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Prověření spolehlivosti a vypovídací schopnosti
finančních informací**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši k problematice vypovídací schopnosti finančních informací a kontroly dotací.

II. Praktická část

- Zhodnoťte finanční informace ve vybraných organizacích.
- Analyzujte čerpání dotací ve vybraných organizacích.
- Navrhněte metodický pokyn pro kontrolu čerpání dotací.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

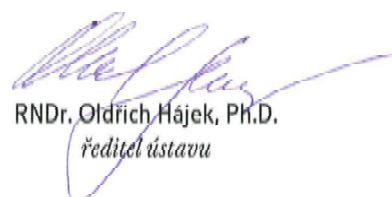
- [1] KOVANICOVÁ, D. Podklady skryté v účetnictví. 5. vyd. Praha: POLYGON, 1998. 215 s. ISBN 80-85967-73-1.
- [2] OTRUSINOVÁ, M. Hospodaření nepodnikatelských organizací. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2010. 132 s. ISBN 978-80-7318-789-7.
- [3] PASEKOVÁ, M. Účetní výkazy v praxi. 1. vyd. Praha: Kember Publishing, 2007. 212 s. ISBN 978-80-903962-6-5.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 26. března 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2012

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60^d odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně ..... 24.4.2012 .....

.....

^d zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Práce je zaměřena na prověření vypovídací schopnosti finančních informací u vybraných organizací, které se liší typem činnosti a prováděcí vyhláškou ministerstva financí České republiky, podle které vedou své účetnictví. Přičemž je důraz kladen na možnosti čerpání dotací těchto organizací a jejich kontrola odpovědnými orgány. První část diplomové práce obecně charakterizuje účetní výkazy a úskalí jejich vypovídací schopnosti. Dále je zde vymezen pojem dotace, její členění a účtování. Ve druhé části jsou zhodnoceny finanční informace ve vybraných organizacích (obec, nezisková organizace a obchodní společnost). Konkrétně hospodaření těchto organizací a rozbor čerpaných dotací. Závěr práce je věnován návrhu metodického pokynu pro kontrolu čerpání dotací zaměstnanci ministerstva financí České republiky.

Klíčová slova: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k účetní závěrce, dotace, kontrola.

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

This thesis is focused on the presentation of the verification of financial information for the selected organizations, which differ in type of activity and Decree of the Ministry of Finance of the Czech Republic, according to which they lead their accounting. With emphasis on the possibilities in subvention gain and procedure of control by government. In first part are characterized financial statements in general and their explanatory abilities. Next is defined term subvention, its segmentation and accounting. In the second part are evaluated financial information by selected organizations (communities, non-profit organizations and trading companies). Particularly it is focusing on particular management inside of organizations and analysis of gained subventions. The conclusion is concerned to proposal of guideline to the control of gaining subventions for employees of the Ministry of Finance of the Czech Republic.

Keywords: balance sheet, income statement, enclosure to the final accounts, subventions, control.

Děkuji všem, kteří mi připomínkami, radami a povzbuzením pomohli k napsání této práce. Zvláště pak děkuji paní Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení, které mi poskytla při řešení mé diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 FINANČNÍ INFORMACE	12
1.1 PRÁVNÍ REGULACE ÚČETNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	13
1.2 ÚČETNÍ VÝKAZY.....	13
1.2.1 Rozvaha.....	14
1.2.2 Výkaz zisku a ztráty.....	15
1.2.3 Příloha.....	15
1.2.4 Kontrolní vazby účetních výkazů.....	17
1.3 OBSAH VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ.....	17
1.3.1 Oceňování položek rozvahy.....	17
1.3.2 Struktura a obsah hospodářského výsledku.....	18
1.3.3 Souvislost výnosů a nákladů s obdobím.....	18
1.4 VYPOVÍDACÍ SCHOPNOST VÝKAZŮ.....	19
1.4.1 Příloha k výkazům.....	20
1.4.2 Úskalí vypovídací schopnosti výkazů.....	20
1.4.3 Věrný obraz účetnictví.....	21
2 DOTACE	22
2.1 VYMEZENÍ POJMU DOTACE.....	22
2.2 ČLENĚNÍ DOTACÍ V ČR.....	22
2.3 ŽÁDOST O DOTACI A JEJÍ ČERPÁNÍ.....	26
2.3.1 Výběr vhodného dotačního titulu.....	26
2.3.2 Projektový záměr.....	26
2.3.3 Podmínky udělení dotace.....	26
2.4 ÚČTOVÁNÍ O DOTACÍCH.....	27
2.4.1 Vliv dotací a daň z příjmu.....	28
2.4.2 Zaučtování v účetnictví.....	28
2.4.3 Zaučtování v daňové evidenci.....	29
2.4.1 Zaučtování dotace v cizí měně.....	29
3 KONTROLA DOTACÍ	30
3.1 EFEKTIVNOST DOTACÍ.....	30
3.1.1 Analýza.....	30
3.1.2 Efekt mucholapky.....	31
3.2 KONTROLNÍ ORGÁNY.....	31
3.2.1 CzechInvest.....	31
3.2.2 Nejvyšší kontrolní úřad České republiky.....	32
3.2.3 Ministerstvo financí České republiky.....	33
3.2.4 Evropská Komise.....	34
3.2.5 Evropský účetní dvůr.....	35
3.2.6 Evropský úřad pro potírání podvodného jednání (OLAF).....	35
3.3 KONTROLOVANÉ VÝKAZY.....	35
3.4 POSTUP KONTROLY.....	36
II PRAKTICKÁ ČÁST	38

4	ANALÝZA FINANČNÍCH INFORMACÍ VE VYBRANÝCH ORGANIZACÍCH.....	39
4.1	OBEC MACHOVÁ	39
4.1.1	Obecná charakteristika	39
4.1.2	Hospodaření a finanční informace.....	40
4.1.3	Rozbor dotací.....	45
4.2	CHARITA SVATÉ RODINY LUHAČOVICE.....	48
4.2.1	Obecná charakteristika	48
4.2.2	Hospodaření a finanční informace.....	48
4.2.3	Rozbor dotací.....	53
4.3	UHERSKOHRADIŠŤSKÁ NEMOCNICE A. S.	55
4.3.1	Obecná charakteristika	55
4.3.2	Hospodaření a finanční informace.....	56
4.3.3	Rozbor dotací.....	65
5	METODICKÝ POKYN KONTROLY ČERPÁNÍ DOTACÍ.....	67
5.1	PŘÍPRAVA KONTROLY	67
5.1.1	Sestavení plánu kontrol	67
5.1.2	Zahájení kontroly.....	68
5.1.3	Sestavení kontrolní skupiny	69
5.1.4	Předběžné šetření.....	70
5.2	PROVEDENÍ KONTROLY	70
5.2.1	Veřejnosprávní kontrola	71
5.2.2	System finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv	72
5.2.3	Vnitřní kontrolní systém.....	72
5.3	VYHODNOCENÍ KONTROLY	73
5.3.1	Záznam o provedení kontroly.....	73
5.3.2	Řešení nesrovnalostí.....	74
5.3.3	Sankce.....	74
5.3.4	Ukončení kontroly.....	76
	ZÁVĚR.....	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	79
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	84
	SEZNAM TABULEK.....	85

ÚVOD

Ve své diplomové práci se budu zabývat problematikou prověření a vypovídací schopnosti finančních informací u vybraných organizací. Organizace jsem vybrala tak, aby každá reprezentovala odlišný typ a zaměření účetní jednotky, (obec Machová, Charita Svaté rodiny Luhačovice a Uherskohradištská nemocnice a.s.). Konkrétněji se zaměřím na čerpané dotace těchto organizací a jejich následnou kontrolu.

Cílem mé diplomové práce je navrhnout metodický pokyn, který by usnadnil kontrolu čerpání dotací u jejich příjemců zaměstnanci ministerstva financí České republiky.

Hlavním požadavkem při vedení účetnictví je jeho věrný a poctivý obraz, proto v teoretické části na základě odborné literatury popíši základní účetní výkazy, a to rozvaze, výkazu zisku a ztráty a příloze k účetní závěrce (výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu) s důrazem na obsah vykazovaných údajů a vypovídací schopnost zmíněných výkazů. Dále se zde budu věnovat dotacím, definici a členění, zvláště se však zaměřím na žádost o dotaci, její čerpání a účtování o dotacích. S pojmem dotace také úzce souvisí jejich kontrola; kým je prováděna, jaké výkazy jsou kontrolovány a jak samotná kontrola probíhá.

Ve druhé, praktické části, nejdříve obecně charakterizují jednotlivé organizace. Dále zde zhodnotím finanční informace, které jsou základem pro posouzení vypovídací schopnosti účetních výkazů zvolených organizací. V rámci analýzy finančních informací zhodnotím rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu (u organizací které ji mají povinnost ze zákona sestavovat). Poté provedu rozbor dotací u vybraných organizací, rozeberu jejich strukturu, výši v jednotlivých letech, popíši největší poskytovatele dotací a projekty financované z poskytnutých dotací.

V poslední kapitole se pokusím navrhnout metodiku kontrolu dotací na místě, tento pokyn by měl sloužit hlavně kontrolorům na ministerstvu financí České republiky. Metodický pokyn bude rozdělen na tři větší celky: přípravnou fázi kontroly, vlastní realizaci kontroly a následné zhodnocení kontroly s řešením nesrovnalostí a sankcemi.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FINANČNÍ INFORMACE

Podle Otrusinové (2010) najdeme naprostou většinu finančních informací v účetních výkazech finančního účetnictví. V nich je uložen ohromný informační potenciál. Kovanicová (1998) dělí finanční informace následovně:

Finanční informace

- účetní výkazy finančního účetnictví a výroční zprávy,
- vnitropodnikové účetní výkazy,
- předpovědi finančních analytiků a vrcholového vedení podniku,
- burzovní zpravodajství,
- zprávy o vývoji měnových relací a úrokových měr,
- hospodářské zprávy informačních médií.

Kvantifikovatelné nefinanční informace

- firemní statistika produkce, poptávky, zaměstnanosti, odbytu, aj.,
- prospekty, interní směrnice, aj.,
- oficiální ekonomická statistika.

Nekvantifikovatelné informace

- zprávy vedoucích pracovníků jednotlivých útvarů firmy, ředitelů a auditorů,
- komentáře manažerů,
- komentáře odborného tisku,
- osobní kontakty,
- nezávislá hodnocení a prognózy apod.

Odhady

- odhady analytiků a různých institucí.

1.1 Právní regulace účetnictví v České republice

České účetnictví je tradičně řízeno ministerstvem financí, které provádí jeho regulaci pomocí zákona o účetnictví č. 563/ 1991 Sb., v platném znění a na něj navazujících vyhlášek, jejichž ustanovení jsou rozpracována do podoby českých účetních standardů (dále jen ČÚS). Zatímco zákon o účetnictví platí obecně pro všechny typy účetních jednotek, vyhlášky a ČÚS jsou vypracovány s ohledem na zaměření činnosti typu účetní jednotky. (Kovanicová, 2004, str. 114)

V současnosti platí následující vyhlášky pro vedení účetnictví

- 500/2002 Sb. pro podnikatele,
- 501/2002 Sb. banky a jiné finanční instituce,
- 502/2002 Sb. pojišťovny,
- 503/2002 Sb. zdravotní pojišťovny,
- 504/2002 Sb. nevýdělečné organizace (politické strany, hnutí, občanská sdružení, neziskové organizace),
- 410/2009 Sb. vybrané účetní jednotky (územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy, organizační složky státu.

Každá z vyhlášek upravuje pro daný typ účetních jednotek obsah a strukturu účetní závěrky, účetní metody, ale také povinný model finančního účetnictví, reprezentovaný účtovou osnovou.

1.2 Účetní výkazy

Základní účetní výkazy

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha
  - přehled o peněžních tocích (cash flow),
  - přehled o změnách vlastního kapitálu.

Společné principy pro sestavování výkazů

Výkazy se sestavují v peněžních jednotkách české měny, tj. v Kč, jednotlivé položky se vykazují v celých tisících Kč. Každá z položek výkazů obsahuje také informaci o tom, jaká byla výše této položky v předcházejícím účetním období.

Nulové položky za minulé i běžné období se z pravidla do výkazů neuvádějí (jsou nevyplněné nebo je uvedena nulová výše). Položky jsou označeny kombinací velkých písmen latinské abecedy, římských číslic a arabských číslic a názvem položky. Výpočtové položky ve výkazu zisku a ztráty se označují znaménky „+“ a „*“ (Paseková, 2007, str. 39)

1.2.1 Rozvaha

Rozvahu si lze schematicky představit ve formě vertikální tabulky, která vychází z bilanční rovnice, kde aktiva = pasiva.

Strana aktiv za běžné období obsahuje tři sloupce:

- brutto – stav jednotlivých majetkových položek na aktivních účtech,
- korekce – výše opravných položek a opravěk k jednotlivým aktivům,
- netto – výše aktiv snížená o opravné položky a oprávkky.

Čtvrtý sloupec obsahuje stav aktivních položek minulého účetního období snížený o opravné položky a oprávkky, tedy netto hodnotu minulého účetního období.

Strana pasiv – obsahuje dva sloupce, běžné a minulé účetní období.

Součet aktiv netto se musí rovnat součtu pasiv. Výsledek hospodaření v rozvaze se musí rovnat výsledku hospodaření ve výkazu zisku a ztráty.

Výsledek hospodaření běžného období po zdanění se musí rovnat výsledku hospodaření za běžné období vykázanému v rozvaze. Splatnou a odloženou daň je nutné vykazovat v členění za běžnou činnost a mimořádnou činnost. Součet částek daně z příjmů za běžnou činnost a za mimořádnou činnost se musí rovnat dani z příjmů vypočtené v daňovém přiznání. (Otrusínová, 2007, str. 13)

1.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty (nebo také výsledovka) poskytuje informace o finanční výkonnosti podniku za vybrané účetní období. Výkaz zisku a ztráty podrobněji popisuje dosažený zisk (ztrátu) na běžný rok. Úkolem výkazu je podrobněji nahlédnout do struktury výsledku hospodaření a zjistit, které náklady a výnosy ovlivnily vytvoření dosaženého zisku či ztráty za dané účetní období. Čistý zisk (ztráta) je rozdílem mezi výnosy a náklady (zahrnujícími i daň ze zisku). Výsledovka rovněž ukazuje, které účetní operace podniku zvýšily výši vlastního kapitálu prostřednictvím výnosů a snížily prostřednictvím nákladů v daném období.

Od roku 2003 si účetní jednotky mohou sestavovat výkaz zisku a ztráty ve dvou variantách:

- v druhovém členění,
- v účelovém členění.

Oba druhy výkazů se odlišují klasifikací provozních nákladů a výnosů. V členění v části finančních a mimořádných nákladů a výnosů je struktura výkazu shodná. (Paseková, 2007, str. 31)

1.2.3 Příloha

Povinnou součástí účetní závěrky pro všechny typy účetních jednotek je Příloha, která obsahuje důležité doplňující údaje. Tyto informace umožňují podrobněji objasnit data z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. Informace jsou uváděny s ohledem na princip významnosti pro danou účetní jednotku.

Vyhláška stanovuje povinný obsah přílohy, formální uspořádání přílohy je volné, může být ve formě tabulek nebo popisně. Příloha se sestavuje ve zkráceném nebo plném rozsahu v závislosti na tom, zda firma podléhá ze zákona auditu. Obsahuje údaje za sledované účetní období a za minulé účetní období. (Otrusínová, 2007, str. 14)

Základní struktura přílohy

- obecné údaje,
- informace o použitých a účetních metodách a aplikaci účetních zásad,

- doplňující informace k výkazům,
  - informace o hmotném a nehmotné majetku, o pohledávkách, o závazcích a o vlastním jmění
- pravidla pro sestavení výkazu o peněžních tocích,
- další informace.

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích podává informaci o tom, jaký je stav peněžních prostředků na počátku a na konci účetního období a jak se jednotlivé činnosti účetní jednotky podílely na přítoku (či odčerpání) peněžních prostředků. Peněžním tokem se rozumí veličina, které zobrazuje přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků při činnosti organizace za dané účetní období. Hlavním cílem tohoto výkazu je přetransformovat nákladové a výnosové položky do podoby peněžního toku, tedy prokázat změnu stavu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů za uplynulé období. Výkaz prokazuje vztah mezi ziskem a čistým peněžním příjmem. Výkaz je důležitou doplňkovou informací k výkazu zisku a ztráty, protože vykazovaný zisk ještě nemusí znamenat dostatek peněžních prostředků, a naopak vykazovaná ztráta jejich nedostatek. (Paseková, 2007, str. 34)

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu informuje o změnách bohatství podniku mezi dvěma rozvahovými dny. Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu za účetní období.

Výkaz vysvětluje u každé položky vlastního kapitálu rozdíl mezi jejím počátečním a konečným stavem. Požadované informace o vlastním kapitálu jsou velmi důležité pro externí uživatele účetních výkazů, protože mohou odhalit podnikem provedené transakce, které by uživatelům zůstaly skryty a které mohou být velmi důležité pro jejich rozhodování vycházející z hodnocení finanční situace podniku. (Paseková, 2007, str. 37)

1.2.4 Kontrolní vazby účetních výkazů

Rozvaha vychází z bilanční rovnice, kde aktiva = pasiva, proto ve výkazu rozvaha řádek „aktiva celkem“ (netto) se musí rovnat řádku „pasiva celkem“.

- V rozvaze položka „Výsledek hospodaření běžné období“ musí souhlasit s položkou „Výsledek hospodaření za účetní období“ ve výkazu zisku a ztráty.
- Ve výkazu cash flow v položce „Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období“ musí souhlasit s položkou ve výkazu rozvaha „Finanční majetek“.
- V přehledu o změnách vlastního kapitálu položka „Zisk/ztráta za účetní období“ musí souhlasit s položkou „Vlastní kapitál“ v rozvaze. (Paseková, 2007, str. 41)

1.3 Obsah vykazovaných údajů

1.3.1 Oceňování položek rozvahy

Oceňováním se rozumí proces spojený s určením peněžní částky, jež má být položce výkazu přiřazena a v níž bude položka vykázána. Problematika oceňování souvisí v první řadě s položkami rozvahovými (s aktivy a pasivy). Způsobem jejich ocenění je dále pak ovlivněna i výše položek ve výkazu zisku a ztráty, a to v důsledku transakcí s aktivy a pasivy, jež vyvolávají souběžně vznik nákladu či výnosu. Pokud se má posoudit výše určité rozvahové položky, musí se věnovat pozornost nejdříve jejímu ocenění.

Účetnictví ČR je, ve shodě s obecně uznávanými účetními zásadami, založeno na **historických cenách**. Transakce se tedy v principu vykazují ve skutečných pořizovacích cenách, nikoli v běžných tržních cenách. Tato zásada je považována za záruku větší objektivity účetních výkazů, protože skutečná pořizovací cena se dá v naprosté většině doložit doklady. Oceňování v historických cenách však neznamená, že se v rozvaze setkáme s jedinou oceňovací bází. A navíc: protože použití určité oceňovací veličiny ovlivňuje hospodářský výsledek, není její výběr ponechán (až na výjimky) na libovůli podniků, ale je upraven zákonem o účetnictví. (Kovanicová, 1998, str. 122)

Zákon č. 563/1999 Sb., o účetnictví, v platném znění rozeznává typy cen:

- cena pořízení,
- pořizovací cena,
- reprodukční pořizovací cena,
- vlastní náklady,
- nominální hodnota,
- čistá realizační cena. (Česko, 1991)

1.3.2 Struktura a obsah hospodářského výsledku

Výkaz o výsledku hospodaření může být sestaven ve formě horizontální nebo vertikální. Naše legislativní úprava dala přednost sestavování výkazu ve vertikální podobě. Hospodářský výsledek se zjišťuje po stupních, a to odděleně za provozní činnost, finanční činnost a mimořádnou činnost. Součet výsledku za provozní a finanční činnost dává hospodářský výsledek za běžnou činnost, který se zdaňuje daní z příjmů. Zbytek tvoří mimořádný výsledek rovněž po zdanění. Součet zdaněného hospodářského výsledku za běžnou činnost a daněného mimořádného hospodářského výsledku dává zdaněný hospodářský výsledek za účetní období – disponibilní hospodářský výsledek, který čeká na své rozdělení; k tomu ovšem dojde až v následujícím účetním období. (Kovanicová, 1998, str. 128)

1.3.3 Souvislost výnosů a nákladů s obdobím

Má-li hospodářský výsledek běžného období podávat věrný a poctivý obraz o činnosti dané organizace, musí být počítán z těch výnosů a nákladů, které s tímto obdobím věcně a časově souvisí. Znamená to dostat požadavku, aby jako výnosy a náklady běžného období nebyly automaticky uznány všechny výsledkové transakce v tomto období uskutečněné, ale jen ty, které se k běžnému období váží. To ovšem vyžaduje výnosy a náklady časově rozlišovat.

V praxi se setkáme s těmito základními situacemi, vyžadujícími časové rozlišení

- Budoucí závazky

Jisté nebo pravděpodobné budoucí závazky, vyplývající ze současné činnosti podniku, na jejichž úhradu je tudíž správné již v běžném období rezervovat určitou peněžní částku.

Zadržení částky se projeví ve výkazu zisků a ztrát jako náklad běžného období představující budoucí výdej peněžních prostředků. V rozvaze může zadržená částka nabýt (podle naší legislativy) dvojí podoby: pokud není u určitého druhu závazku přesně známa jeho budoucí výše, popř. ani období, kdy k jeho plnění dojde, nabývá budoucí závazek v rozvaze podobu **rezervy**. Je-li u přesně definovaného závazku známa jak přesná výše, tak i období, kdy k jeho úhradě dojde, nabývá závazek v rozvaze **podobu přechodného pasiva**.

V některých případech vyjadřuje zadržená částka nikoli budoucí závazek, ale očekávané **budoucí riziko**, jehož dopad na zisk zohledňujeme z důvodů opatrnosti již v běžném období. Jako příklad lze uvést rezervu na pohledávky za dlužníky, kteří jsou v konkursním a vyrovnávacím řízení a u nichž lze s velkou pravděpodobností očekávat, že pohledávku nesplatí vůbec nebo ji splatí jen zčásti.

- Přechodné položky aktiv a pasiv

Pro ně je charakteristické, že období jejich vzniku nesouhlasí s obdobím, do něhož věcně náleží. Je proto potřebné je před sestavením účetních výkazů správně časově zařadit, tj. časově rozlišit.

Přechodná aktiva vznikají ze dvou důvodů. Jako důsledek spotřeby peněz či jiných aktiv, k níž sice došlo v běžném období, ale která s tímto obdobím nesouvisí, protože se týká jednoho či více následujících období (nájemné zaplacené na více let dopředu). Dále pak vznikají jako důsledek prokazatelného nároku organizace na peněžní příjem, který se sice ke dni sestavení účetních výkazů neuskutečnil, ale s běžným obdobím souvisí.

Přechodná pasiva vznikají rovněž ze dvou příčin. První z nich jsou dopředu přijaté peněžní příjmy, které věcně souvisí s příštím obdobím, takže nemohou být uznány jako výnosy běžného období. S druhou příčinou jsme se setkali při charakteristice budoucích dluhů. Za druhé jde o takový případ závazku, u něhož je přesně znám účel, jehož se týká, peněžní částka i období, v němž dojde k jeho úhradě. (Kovanicová, 1998, str. 134)

1.4 Vypovídací schopnost výkazů

Pro správnou interpretaci finančních informací obsažených v účetních výkazech jsou zapotřebí další informace. O nich informuje třetí složka účetní závěrky – příloha.

1.4.1 Příloha k výkazům

Smyslem přílohy je vysvětlovat, upřesňovat a doplňovat položky uvedené v rozvaze a ve výsledovce. Vykázané položky se v příloze neopakují, ale příloha vysvětluje je tím, že k nim uvádí další důležité údaje. V příloze se objevují jak údaje čerpané z účetnictví, tak i řada mimoúčetních informací. Pokud to účetní jednotka považuje za žádoucí, může obsah přílohy rozšířit i o další informace, které jsou pro úsudek o hospodaření jednotky významné. Příloha nemá pevně stanovenou formu, může být vyhotovena popisně, nebo formou tabulek, vždy však musí splňovat přehlednost a srozumitelnost. (Kovanicová, 1998, str. 178)

O čem výkaz o peněžních tocích vypovídá?

- Udává schopnost účetní jednotky vytvářet finanční přebytky, splácet závazky a vyplácet dividendy.
- Důsledky finanční a investiční politiky účetní jednotky na její finanční situaci.
- Schopnost účetní jednotky financovat investice z vlastních zdrojů.
- Podstatné rozdíly mezi ziskem a výkazem o peněžních tocích. (Kovanicová, 1998, str. 193)

1.4.2 Úskalí vypovídací schopnosti výkazů

Prioritní, celosvětově uznávanou účetní zásadou je zásada věrného a poctivého zobrazení účetnictví. Této zásadě jsou podřízeny všechny ostatní účetní principy. Přes veškeré úsilí o takovéto zobrazení účetnictví je třeba přiznat, že existují jisté okolnosti, které získání žádoucího věrného obrazu znesnadňují. Tyto okolnosti představují z hlediska interpretace položek účetních výkazů značná úskalí. Ta mohou narůstat jak při analýze trendů, tak při srovnávání jednotlivých účetních jednotek. (Kovanicová, 1998, str. 194 – 195)

Podle Kovanicové (1998) patří mezi nejzávažnější okolnosti, limitující vypovídací schopnost účetních výkazů, patří:

- orientace na historické účetnictví,
- inflace,
- změny v legislativě,
  - ve státní fiskální politice

- v obchodním právu
- ve zdravotním a sociálním pojištění
- sezónní výkyvy během roku,
- chybějící údaje,
- vlivy nepeněžních faktorů,
- problémy srovnatelnosti účetních výkazů.

1.4.3 Věrný obraz účetnictví

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně, tak aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“ (zákon o účetnictví).

Zákon o účetnictví, se zmiňuje o věrném zobrazení hned ve své první části, aniž tento pojem definuje. Definice se nenachází ani v mezinárodních účetních standardech. Pouze se zde konstatuje:“ Účetní výkazy se běžně charakterizují jak výkazy, jež ukazují pravdivý a věrný obraz nebo jež věrně zobrazují finanční postavení, efektivnost činnosti a změny ve finančním postavení účetní jednotky“.

Český zákon o účetnictví dále alespoň upřesňuje účetnictví:

- je úplně, jestliže podnik zaúčtoval všechny účetní případy týkající se účetního období;
- je vedeno průkazným způsobem, jestliže podnik účetní případy a účetní zápisy o nich doložil nebo prokázal předepsaným způsobem a jestliže inventarizoval majetek a závazky;
- je správně, jestliže podnik – s přihlédnutím ke všem okolnostem účetní transakce - neporušil povinnosti uložené zákonem o účetnictví.

Pravdivý a věrný obraz je tedy výsledkem správného uplatnění obecně uznávaných účetních zásad, principů a správného uplatňování stanovených postupů a závazných předpisů. O pravdivosti a věrnosti může v konkrétním případě rozhodnout jedině soud. (Kovanicová, 1998, str. 213-214)

2 DOTACE

2.1 Vymezení pojmu dotace

Obecně se dotací rozumí poskytnutí peněžních prostředků, obvykle bez právního důvodu. V užším slova smyslu chápeme dotaci jako poskytnutí prostředků z jednoho veřejného rozpočtu do jiného – nižšího rozpočtu (např. ze státního rozpočtu do rozpočtu kraje nebo obce), do fondů, ale též dotace právnickým a fyzickým osobám. (Sagit, © 1996 – 2012)

Podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění se dotací rozumí: „peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel“. (Česko, 2000)

V rámci ekonomické teorie uvádí Halásek (2004) následující příčiny existence dotací:

- existence tržního selhání (externality),
- existence nerovnováhy způsobené rozdíly mezi zdanitelnými kapacitami a potřebou výdajů,
- obava ze zvyšování sazby místní daně.

Organizace mohou dotace čerpat z různých zdrojů, nejčastěji pak:

- ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- od územní samosprávy (kraje a obce),
- ze zahraničí (především z Evropské unie).

2.2 Členění dotací v ČR

Základní členění dotací je stanoveno přílohou vyhlášky Ministerstva financí České republiky č. 232/2002 Sb. Jedná se o druhové třídění na dotace **neinvestiční** a **investiční**.

Neinvestiční přijaté dotace

- neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně
  - z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu
  - ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
  - ze zvláštních fondů ústřední úrovně
  - od fondů sociálního a zdravotního pojištění
  - ze státního rozpočtu
  - z Národního fondu
  - od rozpočtů ústřední úrovně

- neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně
  - od obcí
  - od krajů
  - od rozpočtů územní úrovně

- převody z vlastních fondů
  - hospodářské a sociální činnosti
  - ostatních vlastních fondů
  - z vlastních rezervních fondů
  - převody z rozpočtových účtů
  - převody z organizačních složek státu

- neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí
  - od cizích států
  - od mezinárodních institucí
  - od Evropské unie

- neinvestiční přijaté dotace ze státních finančních aktiv. (Česko, 2002)

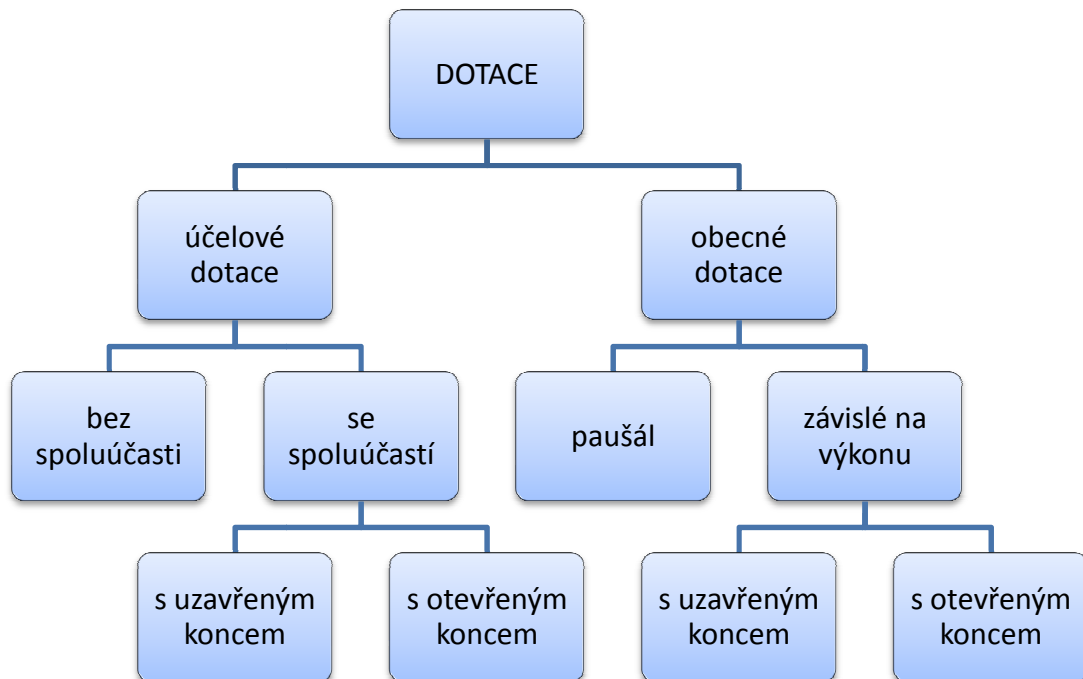
Investiční přijaté dotace

- investiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně
  - z všeobecných rozpočtů ústřední úrovně
  - ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
  - ze zvláštních fondů ústřední úrovně
  - ze státního rozpočtu
  - z Národního fondu

- investiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně
  - od obcí
  - od krajů
  - od rozpočtů územní úrovně

- investiční přijaté dotace ze zahraničí
  - od cizích států
  - od mezinárodních institucí
  - od Evropské unie

- investiční přijaté dotace ze státních finančních aktiv

Pravděpodobně nejúplnější typologii nabízí Bailey (1999). Kdy dotace člení na dvě základní skupiny, **dotace obecné a účelové**.

Obrázek 1 Typologie dotací podle Baileyho (Bailey, 1999. s. 181)

Obecné dotace se člení na paušální a dotace závislé na výkonu (výkonové). Paušální dotací je fixní částka, u níž není určeno její konkrétní využití. Tyto finance lze tedy použít na financování libovolných statků či služeb. Dotace dle výkonu je vztažena k tzv. „výnosovému úsilí“ místní správy, tj. čím větší je podíl samospráv na příjmech veřejných rozpočtů, tím vláda udělí vyšší dotaci. Výše dotace závislé na výkonu může být omezena, v tom případě se hovoří o dotaci s uzavřeným koncem. Pokud není částka nijak limitována, jde o dotaci s otevřeným koncem. Účelové dotace se dělí na dotace se spoluúčastí a bez spoluúčasti. Dotace bez spoluúčasti představují fixní částku, kterou vláda poskytne na předem určené statky či služby a přitom nepožaduje finanční spoluúčast. Pokud má dotace formu určitého procentního podílu na celkově vynaložené částce, jedná se o dotace se spoluúčastí, tato dotace se dále člení na dotace s uzavřeným a otevřeným koncem, analogicky jako u obecných dotací. (Halásek, 2004, str. 115 – 119)

Peková (2008) člení dotace na dotace **účelové** a **neúčelové**. Účelové běžné dotace jsou poskytovány na vymezený účel. Jsou zpravidla zúčtovatelné, tzn. nevyčerpaná část dotace, se musí vrátit. Poskytování neúčelových dotací není vázáno na předem vymezený účel a na předem vymezené podmínky.

2.3 Žádost o dotaci a její čerpání

Před podáním žádosti o dotaci se musí učinit tři základní kroky:

- výběr vhodného dotačního titulu,
- zpracovat projektový záměr,
- zjistit podmínky udělení dotace (oprávněný žadatel).

2.3.1 Výběr vhodného dotačního titulu

Vhodný dotační titul se může zvolit pomocí dvou postupů. Nejdříve existuje podnikatelský nápad, pro který se organizace snaží najít finanční podporu. V druhém případě organizace prochází seznam vypsanych výzev pro čerpání dotací a podle nich se snaží projekt vymyslet.

Seznam dotačních titulů je k dispozici na specializovaných serverech, které pomocí kritériálního výběru zúží seznam vhodných dotací. Další možností jsou portály jednotlivých poskytovatelů dotací, kde jsou zveřejněny veškeré dotační tituly konkrétních poskytovatelů dotací a podrobné podmínky k podání žádosti o dotaci. V neposlední řadě se organizace mohou obrátit o pomoc při hledání vhodného dotačního titulu na dotačně-poradenské organizace, např. CzechInvest. (Finance media a.s., © 2000 – 2011)

2.3.2 Projektový záměr

Projektový záměr je konkrétní představa o budoucím projektu. Projektový záměr by měl mít písemnou formu. Přibližně se jedná o dvoustránkový dokument, který podává základní informace o projektu.

Obsahuje zejména popsané cíle projektu, zdroje financování, způsob realizace projektu, časový harmonogram, předpokládané výstupy projektu a v neposlední řadě i trvalou udržitelnost projektu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012)

2.3.3 Podmínky udělení dotace

Po nalezení příslušného dotačního titulu je důležité prověřit, jaké jsou podmínky pro udělení dotace a zda organizace patří mezi oprávněné žadatele. Obecné vymezení možných

typů žadatelů bývá v programovém dokumentu operačního programu. Přesná specifikaci se však nachází v dokumentech týkajících se konkrétní výzvy. Zde se nacházejí různá omezení, která se organizace mohou týkat, například: maximální počet zaměstnanců, velikost obratu, vybrané obory podnikání a minimální délka podnikání. Pokud organizace splní veškeré požadavky na vhodného žadatele, stále nemusí mít vyhráno. U některých dotačních titulů může být velice důležité i místo plánované realizace projektu. Omezující může být také rozpočet projektu, pokud se organizace nevejde do stanoveného rozmezí mezi minimální a maximální výší poskytované dotace. (Finance media a.s., © 2000 – 2011)

2.4 Účtování o dotacích

Účtování o dotacích upravuje zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, prováděcí vyhlášky a také České účetní standardy.

Nárok na dotaci se může vyúčtovat v okamžiku nezpochybnitelného právního nároku. U nepodnikatelských subjektů (neziskový sektor) probíhá zaúčtování dotace v následujících krocích:

- Zaúčtování nároku na dotaci

MD 34 - zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

DAL 69 - provozní dotace

- Zaúčtování přijetí dotace na účet

MD 22 – účty v bankách

DAL 34 – zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

Zaúčtování nároku na dotaci probíhá současně s přijetím dotace na účet projektu. Dotace se účtují jen ve výši přijaté částky dotace. Ke dni účetní závěrky, pokud během účetního období účetní jednotka čerpala náklady – uznatelné výdaje a současně nárokovala tyto výdaje u poskytovatele dotace, účetní jednotka zaúčtuje nárok na dotaci v dohadné výši.

MD 3 – dohadné účty aktivní

DAL 6 – výnosy

2.4.1 Vliv dotací a daň z příjmu

Dotace se musí rozlišovat podle účelu vymezeného v podmínkách poskytnutí dotace:

- dotace na úhradu provozních nákladů
  - u subjektů účtujících v soustavě účetnictví výnosem podléhajícím dani z příjmu v okamžiku zaúčtování nároku na dotaci na příslušný účet výnosů
  - u subjektů vedoucích daňovou evidenci příjmem podléhajícím dani z příjmů v tom zdaňovacím období, kdy byla fakticky přijata a zachycena v peněžním deníku

- dotace na pořízení investičního majetku
  - dotace na pořízení investičního majetku se promítá ve snížení vstupní ceny tohoto majetku, dochází tedy ke snížení základny pro výpočet daňových odpisů
  - příjemce dotace uplatňuje odpisy pouze z té části hodnoty investičního majetku, kterou sám financoval
  - taková dotace tedy snižuje pořizovací cenu nebo vlastní náklady

- dotace na odstranění živelné pohromy
  - přijaté dotace na odstranění následků živelné pohromy jsou osvobozené od daně z příjmu od roku 2002

2.4.2 Zaúčtování v účetnictví

V účetnictví se na účtech pohledávek (účet 346, 347) se souvztažným zápisem:

- u dotací na úhradu provozních nákladů na účet výnosů (648)
- u dotací na úhradu úroků, které se nezahrnují do pořízení hmotného investičního majetku na účet finančních výnosů (účet 668)
- u dotací na pořízení investičního majetku se účtuje o předpisu nároku na poskytnutí dotace na účet pořízení investic (účet 041, 042)

Pokud je dotace poskytnuta na úhradu provozních nákladů, na účet výnosů se účtuje ve věcné a časové souvislosti s účtováním nákladů na stanovený účel.

2.4.3 Zaúčtování v daňové evidenci

V daňové evidenci v případě dotace určené k úhradě provozních nákladů se nárok na dotaci zaznamenává pouze v knize pohledávek. Teprve v okamžiku peněžního přijetí dotace se provede zápis v peněžním deníku jako příjem zvyšující základ daně pro daň z příjmu. V případě dotace určené na pořízení hmotného majetku se v daňové evidenci nárok na dotaci zaznamená v knize pohledávek, ale současně se nárok na dotaci zachytí i v pomocné evidenci (kartě investičního majetku) jako složka pořizovací ceny investičního majetku v záporné hodnotě. To znamená, že bez ohledu na skutečný peněžní tok snižuje nárok na dotaci vstupní cenu pořízeného investičního majetku už v okamžiku vzniku nároku na dotaci. V okamžiku peněžního přijetí dotace se provede zápis v peněžním deníku jako příjem nepodléhající dani z příjmu. (Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje, 2012)

2.4.1 Zaúčtování dotace v cizí měně

Nezpochybnitelný nárok na dotaci se zaúčtuje:

- MD Zúčtování dotace a DAL Jiné pohledávky.

Pro vyčíslení peněžní částky se použije kurs aktuální nebo pevný (zaleží na vnitřní směrnici). Zaúčtovaná dotace představuje zdroj v korunové hodnotě, který bude použit na krytí nákladů provozních nebo nákladů na investici. V případě, že obdržená částka cizí měny se liší od zaúčtované částky, je třeba tento rozdíl zaúčtovat (kursový zisk nebo ztráta).

3 KONTROLA DOTACÍ

3.1 Efektivnost dotací

Podle Haláska (2004) je efektivnost výsledek vztahu mezi velikostí vstupů a velikostí výstupů. Za efektivní řešení považuje to, které při využití všech dostupných zdrojů přináší maximálně možný užitek.

Klíčové prvky obsažené v procesu hodnocení dotace je možno definovat následovně:

- užitečnost projektu – zda vytyčené cíle projektu odpovídají potřebám obyvatel.
- trvalá udržitelnost projektu – jak dlouho bude projekt přinášet užitek
- efektivnost – takové vynaložení finančních prostředků, kterým se dosáhne nejvíce možného přínosu v porovnání s prostředky vynaloženými na plnění cílů projektu
- účelnost – použití finančních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při planění stanovených úkolů
- hospodárnost – vynaložení co možná nejmenších finančních prostředků k zajištění stanovených úkolů, při dodržení odpovídající kvality plnění těchto úkolů. (Česko, 2001)

3.1.1 Analýza

Východiskem analýzy efektivnosti dotací je zkoumání tzv. důchodového a substitučního efektu. Efektivnost jednotlivých druhů dotací záleží na tom, jestli dochází k substitučnímu nebo jen k důchodovému efektu. Ve většině případů se vyskytují oba efekty současně a určitým způsobem mění chování jednotlivců.

Důchodový efekt znamená změnu poptávaného množství v důsledku změny důchodu (kupní síly). To znamená, že změna ceny vede ke změně důchodu. soukupová. Lze tedy říci, že dotace má za následek zvýšení finančních prostředků na zajištění statků nebo služeb. Dotace tedy na spotřebitele působí tak, jako by dostal dodatečný příjem. Tento efekt bývá přisuzován především obecným dotacím.

Substituční efekt je definován jako změna poptávaného množství v důsledku substituce statku relativně dražšího statkem, který je levnější. V rámci substitučního efektu je přitom zachován užitek. Soukupová. Pokud nějaký vládní program snižuje cenu statku nebo služby, lze poskytovat daný statek nebo službu za nižší cenu. Dochází k nahrazení dražších

(nedotovaných) statků statky levnějšími (dotovanými). Tento efekt je spjat s účelovými dotacemi.

Efektivnost dotací je odvozována od míry vlivu poskytnuté dotace na spotřebu veřejných statků. Jako efektivnější je ta dotace, která vyvolala vyšší spotřebu veřejných statků. (Halásek, 2004, str. 120 – 128)

3.1.2 Efekt mucholapky

Dotace od vlády mohou až čtyřikrát více stimulovat spotřebu místní komunity, než je možné dosáhnout snížením daní. Efekt mucholapky se nazývá proto, že peníze plynoucí do nějaké lokality jsou také v lokalitě utraceny.

Ekonomické teorie podle Haláska (2004) nabízí hned několik přístupů k vysvětlení tohoto efektu:

- voliči nevnímají skutečné mezní ceny statků v případě dotací bez spoluúčasti
  - mezní náklady přesáhnou průměrné náklady a voliči si jsou více vědomi druhého než prvního (Oatesův model fiskální iluze)
- alespoň z krátkodobého pohledu mají místní úředníci velkou samostatnost při rozhodování o rozpočtech
  - když dostanou další fondy, voliči se o tom nemusí hned dovědět, kdyby se to dozvěděli, tak nemají žádné prostředky, jak donutit byrokraty, aby jim peníze vrátili (Niskanenův model byrokracie)
- federální administrátoři dotací jsou schopni zajistit, aby se peníze utrácely jako dočasné finanční zdroje a ne jako substitut místních fondů
  - mají ale pravomoci, jak dotaci odejmout (Romer-Rosenthalův model)

3.2 Kontrolní orgány

3.2.1 CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace, která je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Organizace posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů,

podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu.

Na základě podepsaných podmínek smlouvy o poskytnutí dotace má CzechInvest právo provést v průběhu realizace nebo po ukončení realizace projektu kontrolu u příjemce dotace. CzechInvest je povinnen oznámit písemně příjemci dotace záměr provedení kontroly, a to nejméně 48 hodin předem. Příjemce podpory má na přípravu kontrolovaných dokumentů poměrně málo času. (PDVisual, © 2011)

3.2.2 Nejvyšší kontrolní úřad České republiky

Hlavním posláním Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) je zajistit hospodárné nakládání s veřejnými finančními prostředky a se státním majetkem. Úřad každoročně sestavuje plán kontrolní činnosti na příslušný rozpočtový rok. Úřad se při kontrolní činnosti zaměřuje v prvé řadě na to, zda státní a další subjekty se svěřeným státním majetkem a prostředky nakládají účelně a hospodárně a zda přitom postupují v souladu s právními předpisy. Obdobně postupuje Nejvyšší kontrolní úřad při kontrole využívání prostředků, které byly poskytnuty České republice ze zahraničí, a při kontrole prostředků, za které převzal stát záruky. Předmětem kontroly je také vydávání a umořování státních cenných papírů a zadávání státních zakázek. Na základě výsledků své kontrolní činnosti úřad zpracovává a předkládá Poslanecké sněmovně kvalifikovaná stanoviska ke zprávě o plnění státního rozpočtu a ke státnímu závěrečnému účtu. Povinností kontrolovaných osob je poskytnout při kontrole nezbytnou součinnost včetně potřebného technického zázemí. Za zaviněné neposkytnutí součinnosti je Nejvyšší kontrolní úřad oprávněn uložit ve správním řízení odpovědnému pracovníkovi pokutu do výše 50 000 Kč. (Nejvyšší kontrolní úřad, 2012)

3.2.3 Ministerstvo financí České republiky

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad završuje třetí (nejvyšší) úroveň finančního řízení a kontroly ve veřejné správě ČR spojenou s celkovou odpovědností za veřejné finance. Do řídicího a kontrolního systému této úrovně v současné době spadají:

- subsystém finančních kontrol zajišťovaný příslušnými útvary ministerstva u správců kapitol státního rozpočtu, u organizačních složek státu a u ostatních subjektů veřejného sektoru s přímou či zprostředkovanou vazbou na státní rozpočet
- subsystém finančních kontrol zajišťovaný odděleními finanční kontroly
- subsystém kontroly dotací zajišťovaný odděleními dotací
- subsystém finančních kontrol dotací zajišťovaný finančními úřady
- subsystém přezkoumávání hospodaření územně samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- subsystém auditů v rámci sdílené správy prostředků poskytovaných z fondů EU a z jiných zahraničních zdrojů

Druhou úroveň finančního řízení a kontroly ve veřejné správě ČR, spojenou s odpovědností za prostředky kapitol státního rozpočtu (územních rozpočtů), zajišťují příslušní správci kapitoly. Do řídicího a kontrolního systému této úrovně v současné době spadají

- u správců kapitol státního rozpočtu
  - subsystém finančních kontrol u organizačních složek státu a u ostatních subjektů veřejného sektoru (včetně příspěvkových organizací státu a státních fondů) s přímou či zprostředkovanou vazbou na tuto kapitolu včetně žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory
  - subsystém finančních kontrol a auditů v rámci sdílené správy prostředků poskytovaných z fondů EU a z jiných zahraničních zdrojů
  - subsystém finančních kontrol, kdy správce kapitoly u organizačních složek státu a u státních příspěvkových organizací ve své působnosti nahradí v případě malé pravděpodobnosti výskytu nepřiměřených rizik funkci útvaru interního auditu výkonem veřejnosprávní kontroly,

- u územně samosprávných celků
  - subsystém finančních kontrol u příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je územně samosprávný celek, a u žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory z územních rozpočtů
  - subsystém finančních kontrol, kdy územně samosprávný celek u příspěvkových organizací ve své působnosti nahradí v případě malé pravděpodobnosti výskytu nepřiměřených rizik funkci útvaru interního auditu výkonem veřejnosprávní kontroly,
  - subsystém finančních kontrol a auditů v rámci sdílené správy prostředků poskytovaných z fondů EU a z jiných zahraničních zdrojů
  - subsystém přezkoumávání hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí

V první úrovni finančního řízení a kontroly nese odpovědnost za hospodaření podle schváleného rozpočtu subjekt veřejného sektoru, který je účetní jednotkou. Jde o řídicí a kontrolní procesy uvnitř subjektu veřejného sektoru při zajišťování provozu vnitřních organizačních jednotek a útvarů. Složitost finančního řízení a kontroly je v řadě případů obdobná jako složitost procesů v rámci finančního řízení a kontroly na úrovni správy kapitoly státního rozpočtu. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

3.2.4 Evropská Komise

Evropská komise zastupuje mezi institucemi Evropské unie nadnárodní princip. Prosazuje zájmy unie jako celku a tvoří protiváhu zájmům jednotlivých členských států. (Vláda České republiky, © 2005 – 2012)

Mezi hlavní poslání Evropské komise patří:

- předkládání návrhů právních předpisů parlamentu a radě
- správa rozpočtu EU a přerozdělování finančních prostředků
- dohled nad dodržováním evropského práva
- reprezentace unie na mezinárodní scéně

Evropská komise spolu s Radou a Parlamentem stanovuje dlouhodobé finanční priority EU, a to prostřednictvím finančního rámce. Kromě toho Komise každoročně předkládá Parlamentu a Radě ke schválení roční rozpočet a dohlíží na to, jak se svěřenými prostředky

EU nakládají agentury a vnitrostátní a regionální orgány. Postup Komise při správě rozpočtu EU kontroluje Účetní dvůr. Komise řídí také financování politik EU (např. zemědělské politiky nebo politiky zaměřené na rozvoj venkova) a zvláštních programů (např. studentského výměnného programu Erasmus). (Evropská unie, © 1995 – 2012)

3.2.5 Evropský účetní dvůr

Účetní dvůr prověřuje zákonnost a správnost příjmů a výdajů a řádnost finančního řízení. Po skončení rozpočtového roku vypracuje Evropský účetní dvůr výroční zprávu. Rostoucí decentralizace pravomocí přenášející řízení z úrovně Společenství na vnitrostátní orgány způsobuje, že se těžiště kontroly postupně přesouvá z Účetního dvora na členské státy. Z tohoto důvodu již není spolupráce Evropského účetního dvora s národními kontrolními institucemi pouze zákonnou povinností, ale stává se nutností. Evropský účetní dvůr také spolupracuje s Evropským úřadem pro boj proti podvodům. (Vláda České republiky, © 2005 – 2012)

3.2.6 Evropský úřad pro potírání podvodného jednání (OLAF)

Jeho posláním je ochrana finančních a ekonomických zájmů evropského společenství, dále pak boj s nadnárodním organizovaným zločinem, podvody a jinými ilegálními aktivitami poškozujícími rozpočet unie. Úřad je oprávněn vyšetřovat podezření na podvody a další nesrovnalosti, které mají dopad na rozpočet Evropské unie. A také vyšetřovat případy korupce a další závažná pochybení pracovníků evropských orgánů. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

3.3 Kontrolované výkazy

Při kontrole čerpání dotací jsou zejména vyžadované následující doklady. Výčet je pouze indikativní, kontroloři mohou vyžadovat také další výkazy a přílohy v závislosti na druhu projektu a konkrétní organizaci.

- Výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list
- Výroční zprávy

- Výsledky hospodaření (tj. rozvahu a výkaz zisku a ztráty)
  - Účetní sestavy dokladující oddělenou formu zaúčtování (v případě úvěrů i evidence) položek, které se týkají projektu
  - Doklad o počtu zaměstnanců a o počtu zaměstnaných žen,
  - Dokumentace o dopadech činnosti firmy na životní prostředí
  - Doklady o odstranění nedostatků z předcházejících kontrol
  - Ostatní dokumentace spojená s realizací projektu,
    - doklad o provedení výběru dodavatele v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách v platném znění
    - doložení zaplacení pojištění majetku, pořízeného v rámci realizace projektu.
- (PDVisual, © 2011)

3.4 Postup kontroly

Kontrola může být:

- předběžná,
- průběžná,
- následná.

Při předběžné kontrole posuzují kontrolní orgány zejména, zda plánované a připravované operace odpovídají stanoveným úkolům a zda jsou v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem, uzavřenými smlouvami a s dalšími rozhodnými dokumenty.

Při průběžné kontrole se posuzuje, jestli jsou dodrženy stanovené podmínky a postupy chválených operací. Zda žadatelé o dotaci přizpůsobují probíhající operace při ekonomických, právních, provozních a jiných změnách novým rizikům. Dále pak zda jsou prováděny včas a přesně zápisy o uskutečňovaných operacích v zavedených evidencích a automatizovaných informačních systémech. A v poslední řadě kontrolují včasnou přípravu stanovených finančních, účetních a jiných výkazů, hlášení a zpráv.

Při následné kontrole se prověřují a vyhodnocují zejména informace o hospodaření s přijatými dotacemi, a to jejich zdroje, stav a pohyb. Přezkoumává se, zda jsou ukončené operace v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem, programy, projekty, uzavřenými smlouvami a zda jsou splněny požadavky **hospodárnosti, účelnosti a efektivnos-**

ti. Dále se kontroluje, jestli jsou opatření k odstranění, zmírnění nebo předcházení rizik plněna. (Česko, 2001)

Výstupem z provedené kontroly je **protokol o výsledku kontroly na místě**, který obsahuje zhodnocení souladu realizace projektu s podmínkami a ostatními skutečnostmi uvedenými v žádosti o dotaci. Součástí tohoto protokolu je seznam zjištěných vad a chybějící dokumentace, včetně termínu, do kdy musí být nedostatky odstraněny. (PDVisual, © 2011)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA FINANČNÍCH INFORMACÍ VE VYBRANÝCH ORGANIZACÍCH

Tato kapitola se zabývá prověřením spolehlivosti informací vykazovaných v účetnictví vybraných organizací. Bude zde zhodnocena vypovídací schopnost finančních informací, zvláště těch, které souvisí s problematikou dotací. Analyzují čerpání dotací a jejich zobrazení v účetních výkazech.

Organizace jsou vybrány tak, aby představovaly odlišný typ účetní jednotky a hlavně odlišnou vyhlášku Ministerstva financí ČR, podle které vedou své účetnictví. Jednotlivé vyhlášky se liší úpravou následujících oblastí pro vedení účetnictví (Otrusinová, 2010, str. 19:

- rozsahem a způsobem sestavení účetní závěrky,
- uspořádáním, označením a obsahovým vymezením položek aktiv, položek pasiv v účetní závěrce,
- uspořádáním, označením a obsahovým vymezením nákladů a výnosů a výsledku hospodaření v účetní závěrce,
- rozsahem informací v příloze k účetní závěrce,
- směrnou účtovou osnovou,
- účetními metodami.

4.1 Obec Machová

4.1.1 Obecná charakteristika

Obec Machová se nachází ve Zlínském kraji a náleží do Zlínského okresu, je součástí dobro-

Obrázek 2 *Budova radnice*
(Oliver Znusinudle, © 2012)

volného svazku obcí Mikroregion Otrokovicko. První písemná zmínka pochází z roku 1397. S počtem trvale žijících obyvatel 530 se řadí mezi malé obce, katastrální území má rozlohu 315 ha. Obec má kanalizaci i veřejný vodovod. Působí zde svaz dobrovolných hasičů a český zahrádkářský svaz. Obec má 11 zastupitelů, v čele obecního úřadu stojí starosta, dále zde působí místostarosta a administrativní pracovníce (účetní).

V obci působí pět výborů: výbor stavební a životního prostředí, výbor pro sport a mládež, výbor pro věci sociální, zdravotní a občanské záležitosti, finanční výbor a výbor kontrolní a revizní. (ANTEE s.r.o., © 2012)

4.1.2 Hospodaření a finanční informace

Obec Machová od 1. 1. 2010 vede účetnictví podle vyhlášky ministerstva financí ČR č. 410/2009, která platí pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu. Podle této vyhlášky musí vybrané účetní jednotky povinně tvořit rozvahu, výkaz zisku a ztráty, cash flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu. Do roku 2010 obce neúčtovaly na výnosové a nákladové účty a nemuseli tvořit cash flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu.

Rozvaha

Tabulka 1 *Vývoj aktiv v tis. Kč*

Aktiva	2008	2009	2010
Aktiva celkem	42952	42772	44646
Stálá aktiva	37952	38435	40158
Dlouhodobý nehmotný majetek	374	461	315
Dlouhodobý hmotný majetek	35519	35729	37983
Dlouhodobý finanční majetek	2059	2059	1858
Dlouhodobé pohledávky	0	186	2
Oběžná aktiva	5000	4337	4489
Zásoby	112	66	60
Krátkodobé pohledávky	1883	43	1594
Krátkodobý finanční majetek	3005	4228	2835

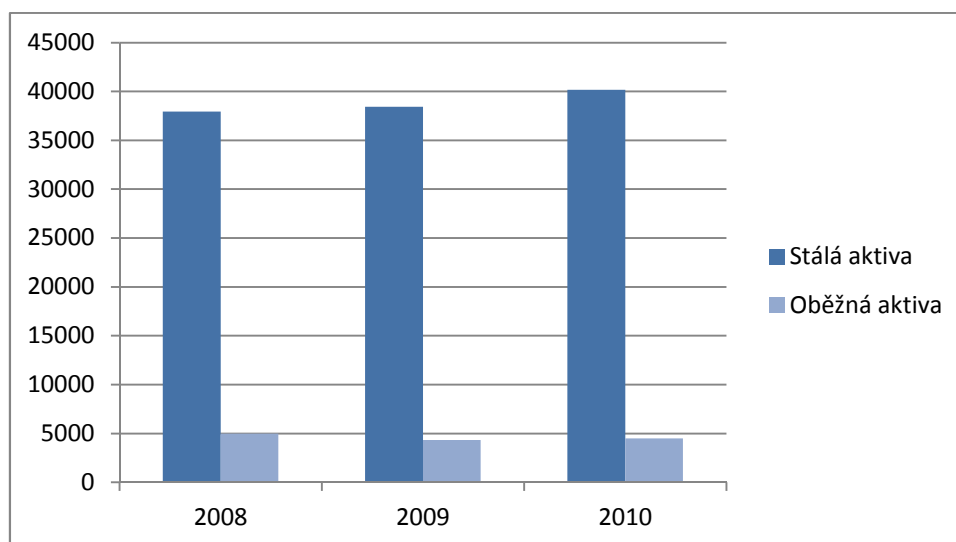
Zdroj: vlastní zpracování

Největší podíl aktiv za sledované období tvořily stálá aktiva, procentuální podíl na celkových aktivech byl vyrovnaný (v roce 2008 činil 88% a v letech 2009, 2010 necelých 90%). Největší položkou stálých aktiv je dlouhodobý hmotný majetek, zejména stavby a pozemky). Oběžná aktiva tvoří u obce jen malou část aktiv. Oběžná aktiva jsou tvořena jen nepatrně zásobami (pouze materiál na skladě a zboží na skladě), poté krátkodobými pohledávkami. Zde se především účtuje o časovém rozlišení, krátkodobých zálohách a pohledáv-

kách za odběrateli. Největší položku krátkodobého finančního majetku tvoří běžný účet, zanedbatelnou část pak ještě ceniny.

Obrázek 3 Porovnání aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 Vývoj pasiv v tis. Kč

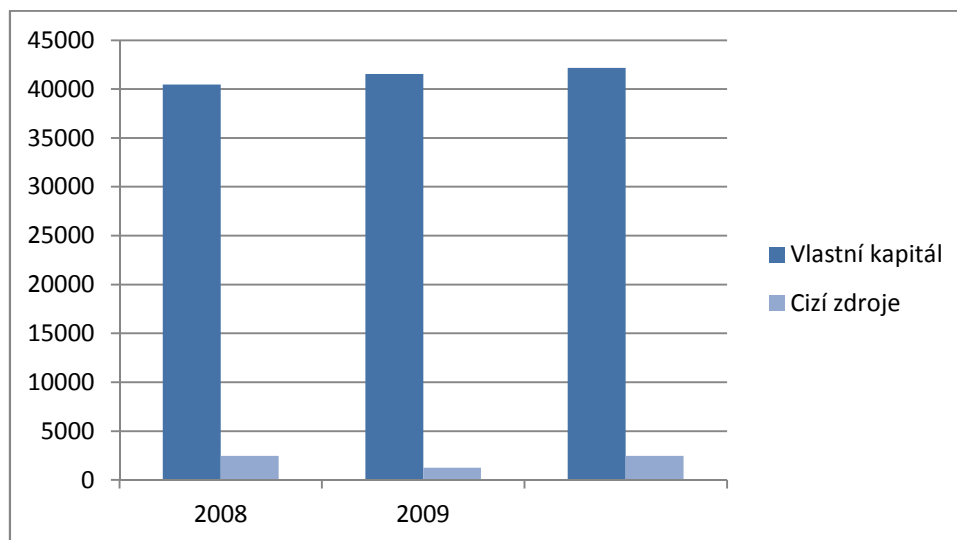
Pasiva	2008	2009	2010
Pasiva celkem	42952	42772	44646
Vlastní kapitál	40476	41532	42166
Vlastní zdroje	653	38917	37796
Fondy	37526	2616	2678
Výsledek hospodaření ve schval. řízení	2297	0	1692
Cizí zdroje	2476	1240	2480
Dlouhodobé závazky	930	1102	620
Krátkodobé závazky	1546	139	1860
Časové rozlišení	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě bilančního principu se musí suma aktiv rovnat sumě pasiv, přičemž ve sledovaném období tvořil vlastní kapitál vždy okolo 95% celkových pasiv. Největším zdrojem vlastního kapitálu jsou vlastní zdroje a fondy. Cizí zdroje jsou tvořeny dlouhodobými závazky a krátkodobými závazky. Největší část dlouhodobých závazků tvoří úvěry a dlouho-

dobé návratné finanční výpomoci. Krátkodobé závazky jsou hlavně tvořeny časovým rozlišením.

Obrázek 4 Porovnání pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

Výkaz zisku a ztráty

Jak již bylo řečeno výše, obce mají povinnost účtovat na nákladové a výnosové účty až od roku 2010. Proto obec Machová dříve netvořila výkaz zisku a ztráty. Obec třídí náklady a výnosy na hlavní činnost a činnost hospodářskou. Přičemž Machová měla všechny náklady ani výnosy z hlavní činnosti.

Tabulka 3 Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč

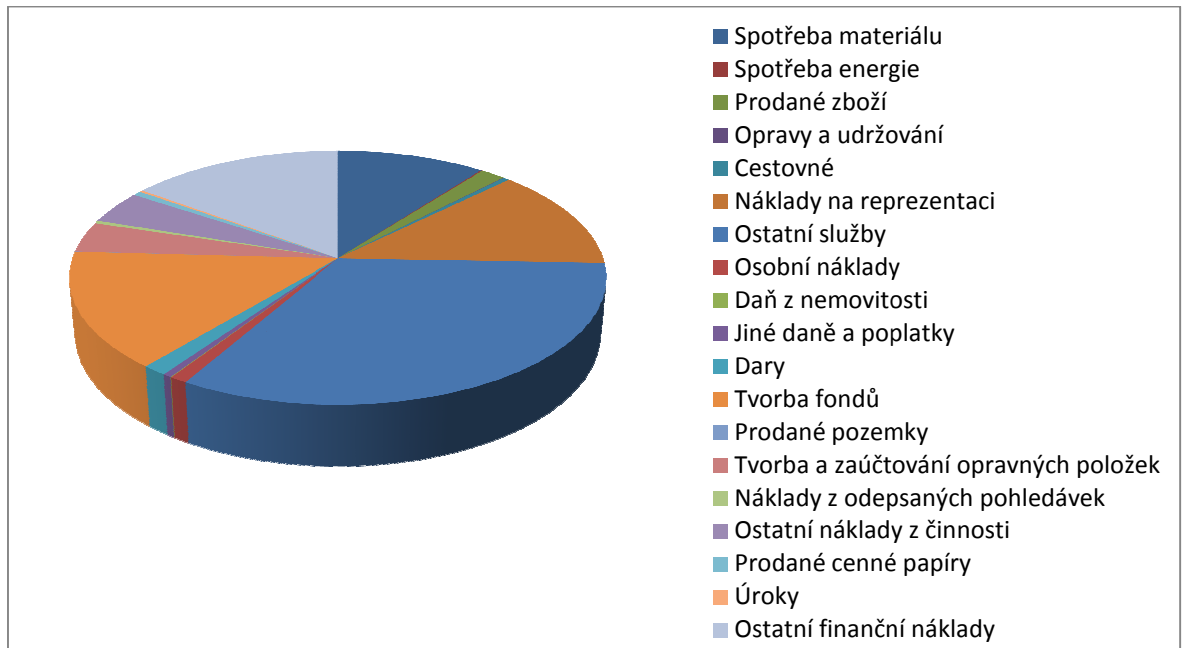
Položka	2010
Náklady	5144
Spotřeba materiálu	369
Spotřeba energie	494
Prodané zboží	5
Opravy a udržování	82
Cestovné	2
Náklady na reprezentaci	20
Ostatní služby	620
Osobní náklady	1561
Daň z nemovitosti	44
Jiné daně a poplatky	2

Dary	22
Tvorba fondů	62
Prodané pozemky	707
Tvorba a zaúčtování opravných položek	1
Náklady z odepsaných pohledávek	186
Ostatní náklady z činnosti	18
Prodané cenné papíry	201
Úroky	28
Ostatní finanční náklady	11
Náklady na nezpochybnitelné nároky	709
Výnosy	7187
Výnosy z prodeje služeb	208
Výnosy z pronájmu	124
Výnosy z prodaného zboží	5
Výnosy ze správních poplatků	25
Výnosy z místních poplatků	292
Jiné výnosy z vlastních výkonů	53
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	3
Výnosy z prodeje materiálu	1
Výnosy z prodeje pozemků	1447
Ostatní výnosy z činností	43
Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	188
Úroky	19
Výnosy z daně z příjmů FO	834
Výnosy z daně z příjmů PO	1502
Výnosy z DPH	1745
Výnosy z majetkových daní	397
Výnosy z nezpochybnitelných nároků	301
Výsledek hospodaření	2042
Výsledek hospodaření po zdanění	1692

Zdroj: vlastní zpracování

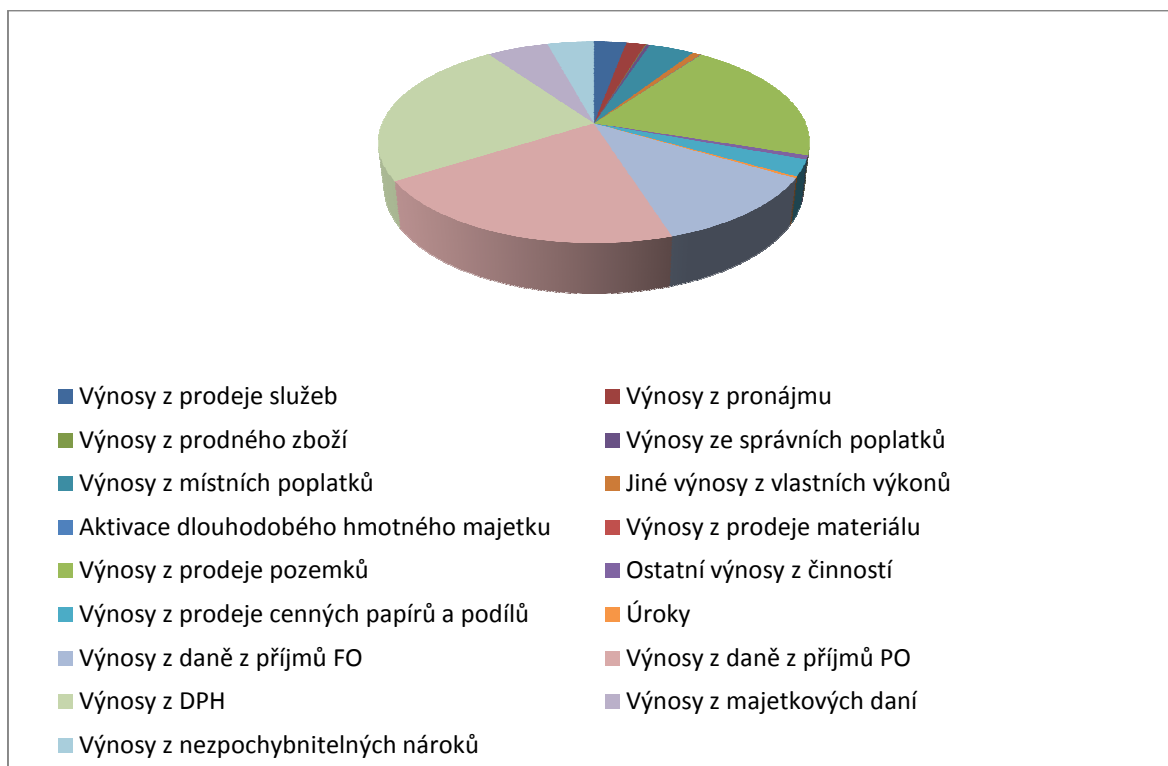
Machová měla v roce 2010 celkové výnosy větší než náklady, proto je výsledek hospodaření kladný. Výsledek hospodaření po zdanění činil 1.692 tis. Kč a daň byla 350 tis. Kč.

Největší podíl na nákladech měly osobní náklady 30%, prodané pozemky 13%, ostatní služby 12% a náklady na nezpochybnitelné nároky 13%. Osobní náklady byly tvořeny především mzdovými náklady, zákonným sociálním pojištěním, jiným sociálním pojištěním a jinými sociálními náklady. Celkové náklady za dané účetní období byly 5.144 tis. Kč.

Obrázek 5 *Struktura nákladů*

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi největší výnosy patřily v roce 2010 výnosy z prodeje pozemků 20% a daňové výnosy 56% (výnosy z DPH, výnosy z daně z příjmů fyzických a právnických osob). Naproti tomu zanedbatelné položky tvoří výnosy z prodaného zboží 0,1%, z poplatků 0,3%, z aktivace 0,04%, z prodeje materiálu 0,01% a výnosové úroky 0,3%. Celkové výnosy za rok 2010 činily 7.187 tis. Kč.

Obrázek 6 *Struktura výnosů*

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha k účetní závěrce

Obec Machová nesplňuje zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, stanovené podmínky a proto nemusí sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tyto výkazy nemusí sestavovat obce, které k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období nepřekročí hodnotu aktiv ve výši 40 mil. Kč nebo realizují roční úhrn čistého obratu v hodnotě více než 80. mil. Kč (Česko, 1991).

4.1.3 Rozbor dotací

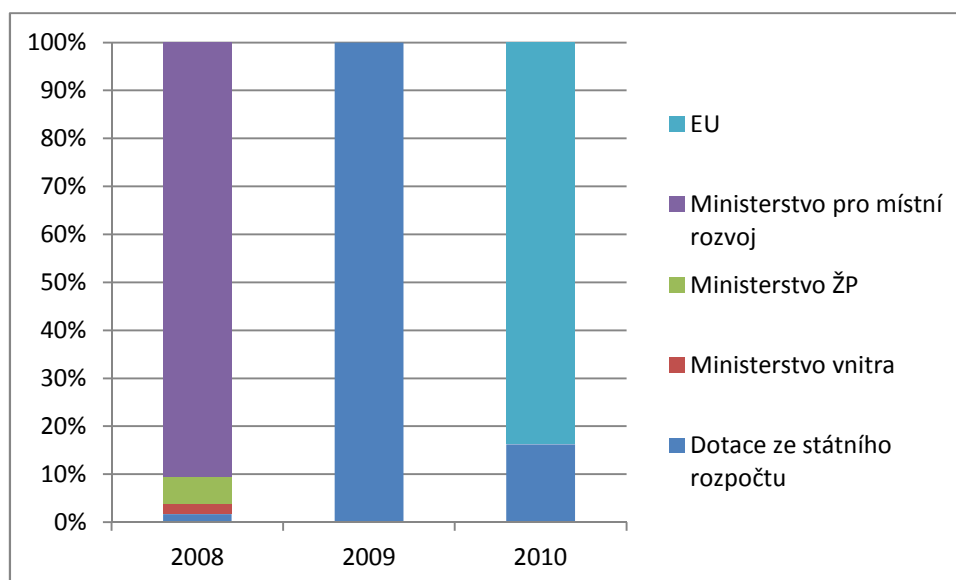
Ve sledovaném období (tj. mezi lety 2008-2010) získala obec řadu dotací (ve většině případů od státu a jeho organizačních složek), které byly téměř vždy vázány na konkrétní projekty.

Tabulka 4 *Struktura dotací v tis. Kč*

Poskytovatel dotace	2008	2009	2010
Dotace ze státního rozpočtu	34	44	235
- na správu	x	13	145
- na školství	x	31	36
- spolufinancování	0	0	72
Ministerstvo vnitra	45	0	0
Ministerstvo ŽP	109	0	0
Ministerstvo pro místní rozvoj	1800	0	0
EU	0	0	1212
Dotace celkem	1988	44	1404

Zdroj: vlastní zpracování

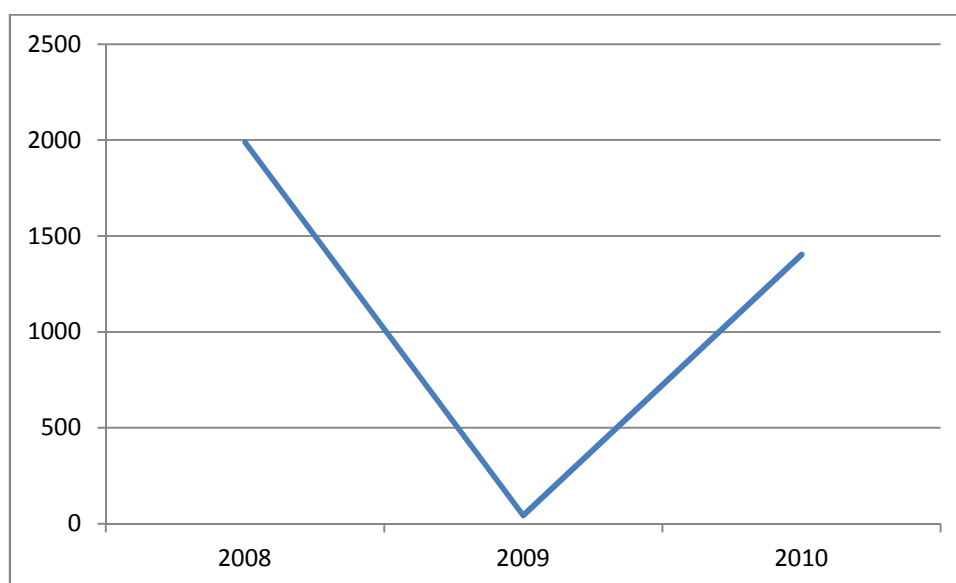
Obec Machová každoročně získává dotace ze státního rozpočtu, a to na výkon státní správy a na školství (obec zřizuje mateřskou školu). V roce 2010 byl velký nárůst dotací na správu, to bylo způsobeno zvláště příspěvkem na volby do zastupitelstva obce. Další dotace, které obec získala, byly již na konkrétní projekty. Obec získala zahraniční dotace pouze v roce 2010 od Evropské unie z Evropského sociálního fondu a z Fondu soudržnosti.

Obrázek 7 *Struktura dotací v jednotlivých letech*

Zdroj: vlastní zpracování

Nejnižší objem dotací měla obec v roce 2009, a to pouze 44 tis. Kč, v důsledku toho, že nezískala žádnou účelovou dotaci, pouze příspěvek ze státního rozpočtu na výkon státní správy a školství. Nejvíce dotací obec čerpala na začátku sledovaného období, a to necelé 2 mil. Kč. Největší poměrnou část tvořila dotace od Ministerstva pro místní rozvoj ČR na projekt vybudování inženýrských sítí.

Obrázek 8 *Vývoj poskytnutých dotací*

Zdroj: vlastní zpracování

Dotované projekty

V roce 2008 obec Machová získala účelové dotace od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z programu Podpora výstavby technické infrastruktury pro r. 2008. Tato dotace byla poskytnuta na vybudování inženýrských sítí (veřejná kanalizace a vodovod). Dále pak od Ministerstva životního prostředí ČR z programu Péče o krajinu na péči po výsadbě trasy biokoridoru a na zřízení květnatých luk (osetí speciální regionální travní směsí). Poslední účelové dotace byla od Ministerstva vnitra ČR z programu e-Government Czech POINT na zřízení pracoviště Czech POINTU v obci.

V roce 2009 neproběhl žádný dotovaných projektů.

V posledním roce sledovaného období obec získala účelové dotace od Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí ČR z operačního programu Životní pro-

středí, spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie a to prostředků Fondu soudržnosti na zateplení mateřské školy. Dále byla uzavřena dohoda s Úřadem práce ve Zlíně na vytvoření pracovního místa v rámci veřejně prospěšných prací, 85% nákladů bylo financováno z Evropského sociálního fondu a zbylých 15% ze státního rozpočtu.

4.2 Charita svaté rodiny Luhačovice

4.2.1 Obecná charakteristika

Charita Svaté rodiny je součástí Arcidiecézní charity Olomouc, která je začleněna do Sdružení Česká katolická charita. Sdružení Česká katolická charita je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb u nás, charita je členem dvou mezinárodních organizací (Caritas Internationalis a Caritas Europa).

Charitě Luhačovice byla právní subjektivita udělena 1. 4. 2004, byla zaregistrována na Ministerstvu kultury dle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě nábo-

Obrázek 9 *Budova charity Luhačovice* (Charita Sv. rodiny, © 2007)

ženského vyznání a postavení církví a náboženských společností v platném znění. Předmětem činnosti je charitativní a sociální pomoc seniorům, lidem sociálně slabým, znevýhodněným, osobám se zdravotním postižením, pomoc osobám bez přístřeší, nezaměstnaným a lidem v nouze především v regionu Luhačovicka a nejbližším okolí. Charita má celkem 19 pracovníků na hlavní pracovní poměr, 3 pracovníky zaměstnané na dohodu o pracovní činnosti a v loňském roce zde byli dva pracovníci zaměstnaní na dohodu o provedení práce. (Charita Svaté rodiny Luhačovice, © 2007)

4.2.2 Hospodaření a finanční informace

Charita Svaté rodiny vede účetnictví podle vyhlášky ministerstva financí ČR č. 504/2002 Sb. pro účetní jednotky u kterých není hlavním předmětem činnosti podnikání. Tato vyhláška se týká zejména politických stran, občanských sdružení, církví, obecně prospěšných společností, nadací a veřejných vysokých škol.

Rozvaha

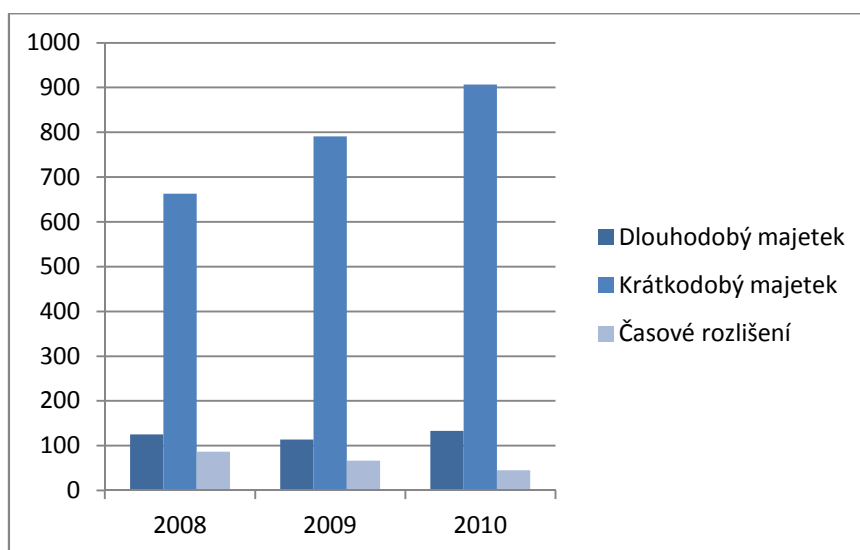
Tabulka 5 Vývoj aktiv v tis. Kč

Aktiva	2008	2009	2010
Aktiva celkem	789	905	1040
Dlouhodobý majetek	125	114	133
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	533	533	451
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
Oprávký k dlouhodobému majetku	407	418	318
Krátkodobý majetek	663	791	907
Zásoby	0	0	0
Pohledávky	66	59	118
Krátkodobý finanční majetek	510	665	744
Časové rozlišení	87	67	45

Zdroj: vlastní zpracování

Celkový počet aktiv je u charity Luhačovice ve sledovaném období tvořen z více než 80% krátkodobým majetkem (v roce 2008 84%, v roce 2009 a 2010 88%), dlouhodobý majetek představuje jen něco kolem 13% aktiv celkem. Charita nevlastní žádný dlouhodobý nehmotný ani finanční majetek. Největší položku krátkodobého (neboli oběžného) majetku tvoří krátkodobý finanční majetek (ten je tvořen účty pokladna a bankovní účty). Časové rozlišení představuje jen minimální položku celkových aktiv, přičemž se tato položka ve sledovaném období neustále snižovala. Mezi lety 2008 a 2009 představoval úbytek na časovém rozlišení 23% a mezi lety 2009 a 2010 byl úbytek 33%.

Obrázek 10 Porovnání aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě bilančního principu se suma aktiv rovná sumě pasiv.

Tabulka 6 Vývoj pasiv v tis. Kč

Pasiva	2008	2009	2010
Pasiva celkem	789	905	1040
Vlastní zdroje	381	582	647
Vlastní jmění	95	56	692
Fondy	0	0	8
Výsledek hospodaření ve schval. řízení	55	241	-53
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta min. let	230	36	0
Cizí zdroje	408	323	392
Dlouhodobé závazky	0	0	0
Krátkodobé závazky	408	323	392
Časové rozlišení	0	0	1

Zdroj: vlastní zpracování

Vlastní a cizí zdroje jsou na začátku sledovaného období téměř vyrovnaná, v následujících letech se začínají zvedat vlastní zdroje a cizí zdroje klesají. Na konci sledovaného období je celkový podíl na pasivech z 62% tvořen vlastními zdroji a z 38% tvořen cizími zdroji, časové rozlišení představuje naprosto zanedbatelnou položku. Cizí zdroje jsou výhradně tvořeny z krátkodobých závazků.

Výkaz zisku a ztráty

Charita dělí náklady a výnosy na hlavní a hospodářskou činnost, ve sledovaném období náležely všechny náklady a výnosy do hlavní činnosti, hospodářské činnost byla nulová.

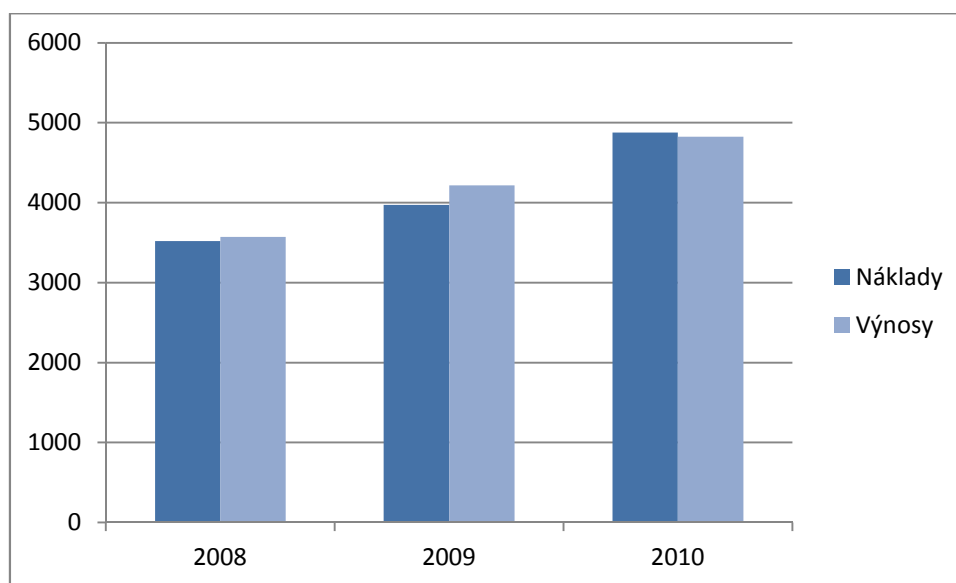
Tabulka 7 *Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč*

Položka	2008	%	2009	%	2010	%
Náklady	3519	100	3973	100	4878	100
Spotřebované nákupy	507	14,4	417	10,6	775	15,9
Služby	341	9,7	344	8,7	378	7,8
Osobní náklady	2641	75	3006	75,7	3659	75
Daně a poplatky	5	0,1	4	0,1	5	0,1
Ostatní náklady	20	0,6	182	4,6	50	1
Odpisy, prod. maj. a tvorba rezerv	6	0,2	11	0,3	11	0,2
Výnosy	3574	100	4215	100	4825	100
Tržby za vlastní výkony a za zboží	970	27,1	1286	30,5	1205	25
Změna stavu vnitroorganizačních zásob	0	0	0	0	0	0
Aktivace	0	0	0	0	0	0
Ostatní výnosy	21	0,6	64	1,5	122	2,5
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv	0	0	0	0	0	0
Přijaté příspěvky	155	4,3	263	6,2	234	4,8
Provozní dotace	2428	68	2602	61,8	3264	67,7
Výsledek hospodaření před zdaněním	55	x	241	x	-53	x
Výsledek hospodaření po zdanění	55	x	241	x	-53	x

Zdroj: vlastní zpracování

Ve sledovaném období se náklady charity neustále zvyšovaly. V roce 2008 činily celkové náklady 3.519 tis. Kč, v roce 2009 3.973 tis. Kč a v roce 2010 4.878 tis. Kč. Největší podíl na celkových nákladech představovali osobní náklady a to ve výši 75%. Jednalo se především o mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a zákonné sociální náklady. Dalšími významnými nákladovými položkami byly spotřebované nákupy (hlavně spotřeba materiálu a energie) a služby (opravy a udržování a ostatní služby). Zanedbatelnou položku nákladů představovaly daně a poplatky (pouze 0,1%) a odpisy, které se pohybovali v rozmezí 0,2 – 0,3%.

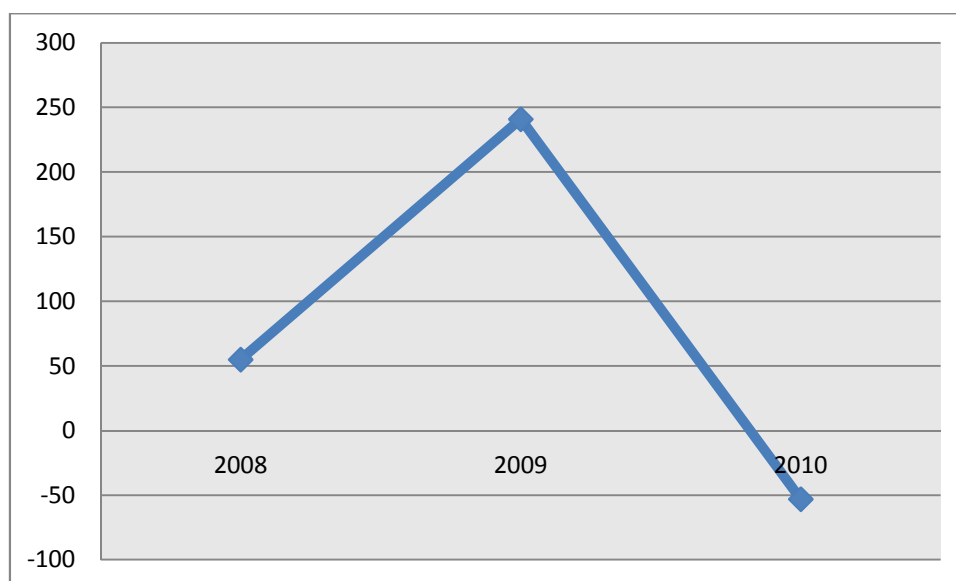
Obrázek 11 Porovnání nákladů a výnosů

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy v daném období také rostly, i když v roce 2010 ne dostatečně, aby převýšily náklady. V roce 2008 byla výše výnosů 3.574 tis. Kč, v roce 2009 4.215 tis. Kč a v roce 2010 představovala suma výnosů částku 4.825 tis. Kč. Nejvýznamnějším zdrojem výnosů pro charitu Luhačovice jsou provozní dotace (v roce 2008 68% z celkových výnosů a v dalších letech pak 62% a 68%). Dále se na podílu výnosů velkou mírou podílely tržby za vlastní výkony a zboží (hlavně tržby z prodeje služeb). Změna stavu vnitroorganizačních zásob, aktivace a tržby z prodeje majetku a zúčtování rezerv byly ve stanoveném období nulové.

Obrázek 12 Vývoj výsledku hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření byl v roce 2008 55 tis. Kč, v roce 2009 vzrostl na 241 tis. Kč, ovšem v roce 2010 byly náklady vyšší než příjmy, tudíž byl výsledek hospodaření – 53 tis. Kč. Záporný výsledek hospodaření byl dán hlavně zvýšením položky spotřebované nákupy (spotřeba materiálu) o 85% v porovnání s předchozím účetním obdobím, a také zvýšením osobních nákladů o 21% v porovnání s předcházejícím rokem. V daném období charita neměla daňovou povinnost, protože v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění, si může nezisková organizace snížit základ daně o 300 tis. Kč (Česko, 1992).

Příloha k účetní závěrce

Neziskové organizace nesestavují cash flow ani výkaz o změnách vlastního kapitálu.

4.2.3 Rozbor dotací

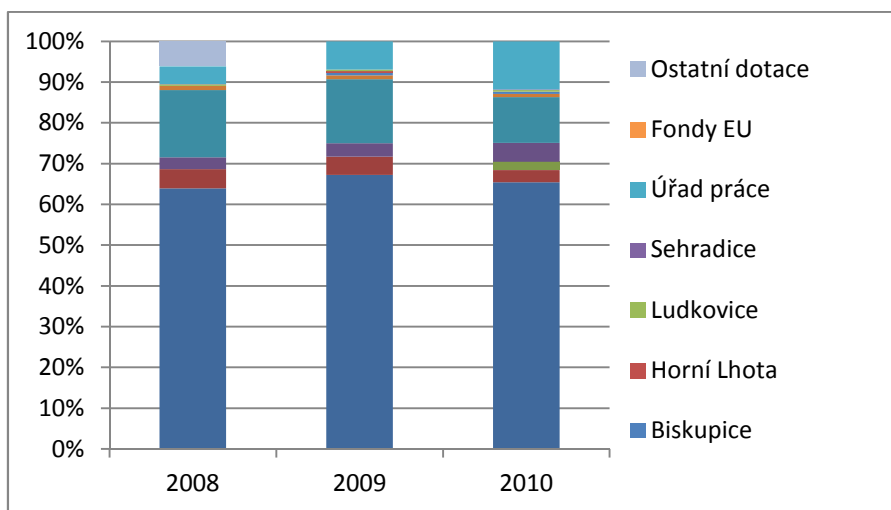
Ve sledovaném období patřily mezi největší poskytovatele dotací charity hlavně organizační složky státu (ministerstva) a také obce regionu. Ve sledovaném období charita nečerpala žádné zahraniční dotace.

Tabulka 8 *Struktura dotací v tis. Kč*

Poskytovatel dotace	2008	2009	2010
MPSV	1551,6	1732	2037
Ministerstvo vnitra	115	114	94
Ministerstvo zdravotnictví	0	0	62
Zlínský kraj	70	85	145
Luhačovice	400	405	350
Pozlovice	25	25	25
Biskupice	0	15	15
Horní Lhota	0	10	0
Ludkovice	10	12	12
Sehradice	3	0	5
Úřad práce	103,5	178	369
Fondy EU	0	0	0
Ostatní dotace	150	0	0
Dotace celkem	2428,1	2576	3114

Zdroj: vlastní zpracování

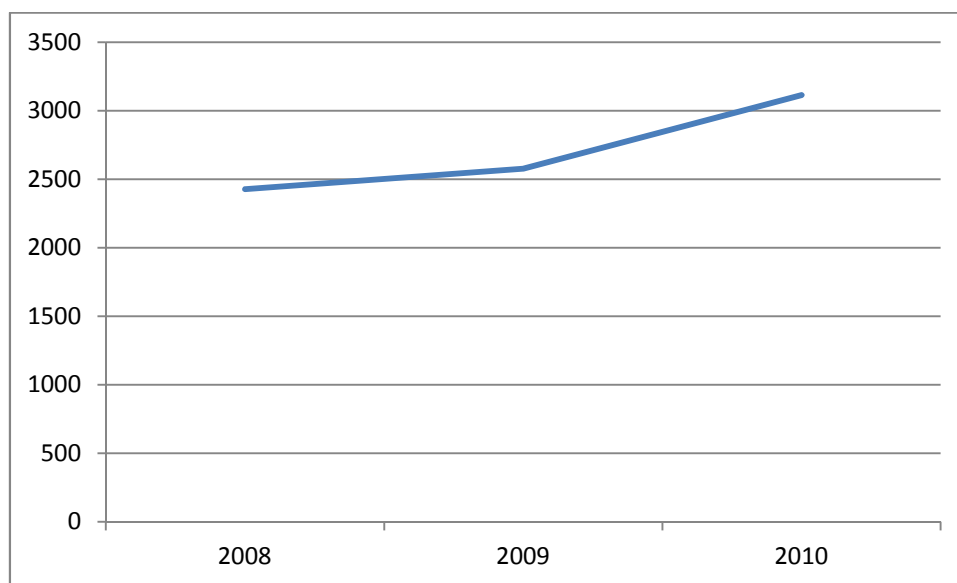
Největším poskytovatelem dotací oblaštvní charitě Luhačovice je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, poskytuje v průměru plných 65% z celkového počtu dotací (v roce 2008 63%, v roce 2009 67% a v roce 2010 65%). Dalšími významnými poskytovateli jsou Úřad práce a město Luhačovice. Obce regionu přispívají pouze malými částkami.

Obrázek 13 *Vývoj struktury dotací*

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska vývoje dotací ve sledovaném období, je zde rostoucí charakter celkového počtu dotací, mezi lety 2008 a 2009 se celkový počet dotací zvýšil o 6%, zatímco mezi lety 2009 a 2010 se příjem dotací zvýšil už o necelých 21%. Tento vývoj je zvláště způsoben zvýšením dotací od Ministerstva práce a sociálních věcí a od Úřadu práce, ale také tím, že charitě poskytují dotace více obcí a větší částky, než v předešlých letech.

Obrázek 14 *Vývoj počtu dotací*

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Uherskohradištská nemocnice a. s.

4.3.1 Obecná charakteristika

Nemocnice v Uherském Hradišti byla založena 15. 1. 1924, od roku 2005 je převedena na akciovou společnost, která je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně. Jediným akcionářem nemocnice je Zlínský kraj. Před rokem 2005 byla nemocnice vedena jako příspěvková organizace. Předmětem podnikání nemocnice je zejména poskytování ambulantní a lůžkové péče, diagnostické, léčebné a preventivní lékařské

Obrázek 15 *Uherskohradištská nemocnice* (webProgress, © 2008)

péče a poskytování dalších služeb souvisejících se zdravotní péčí. V současnosti má nemocnice 25 oddělení a 700 lůžek. (webProgress, © 2008)

4.3.2 Hospodaření a finanční informace

Od 1. 1. 2006 vede nemocnice účetnictví na podle vyhlášky ministerstva financí ČR 500/2002 Sb. pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění.

Rozvaha

Tabulka 9 Vývoj aktiv v tis. Kč

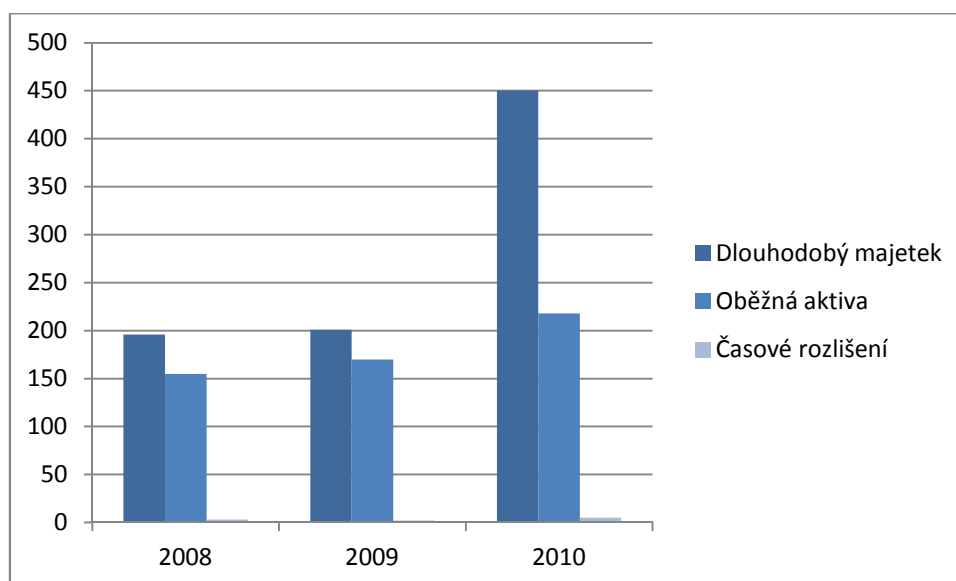
Aktiva	2008	2009	2010
Aktiva celkem	354	373	673
Dlouhodobý majetek	196	201	450
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,9	0,3	0,2
Dlouhodobý hmotný majetek	195	201	450
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
Oběžná aktiva	155	170	218
Zásoby	19	18	34
Pohledávky	68	80	111
Krátkodobý finanční majetek	68	72	73
Časové rozlišení	3	2	5

Zdroj: vlastní zpracování

Uherskohradištská nemocnice měla zpočátku sledovaného období dlouhodobý majetek a oběžná aktiva zhruba vyrovnaná, v roce 2010 se však podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech zvýšil na 67%. To bylo způsobeno především navýšením dlouhodobého hmotného majetku (zvláště pak staveb) oproti předchozímu období o 123% díky rozsáhlým stavebním pracím v areálu nemocnice. Největší položku oběžných aktiv tvoří pohledávky (konkrétněji pohledávky z obchodních vztahů za zdravotní pojišťovny). Pozitivním je trend nárůstu dlouhodobého majetku i oběžných aktiv. Pouze zanedbatelnou položkou je časové rozlišení.

Obrázek 16 Porovnání aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Celkový počet aktiv i pasiv se ve sledovaném období sobě rovná.

Tabulka 10 Vývoj pasiv v tis. Kč

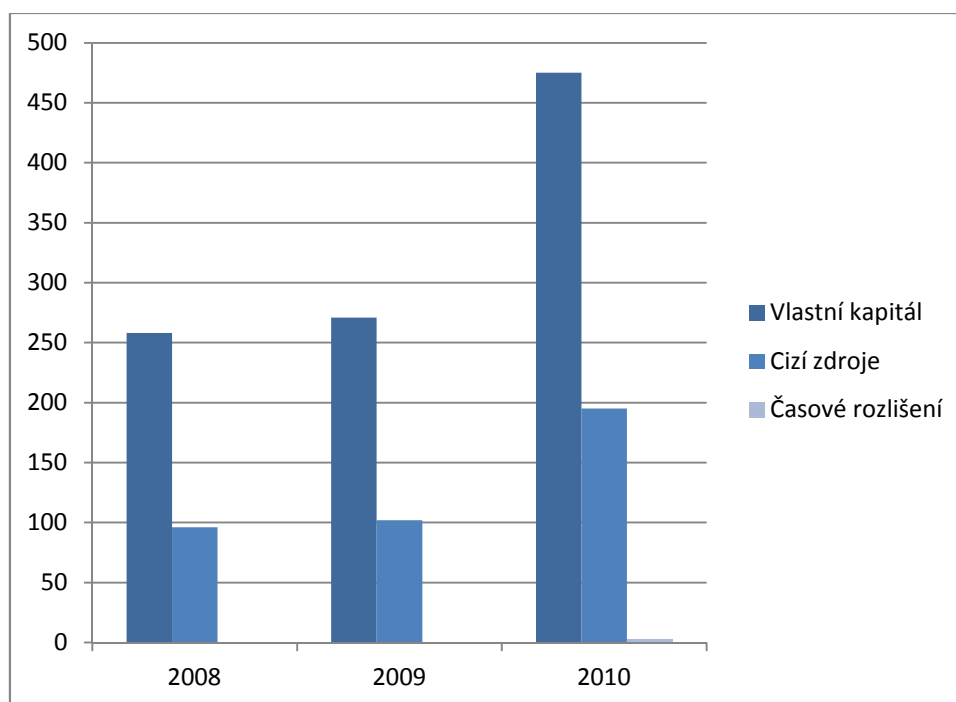
Pasiva	2008	2009	2010
Pasiva celkem	354	373	673
Vlastní kapitál	258	271	475
Základní kapitál	177	177	388
Kapitálové fondy	58	61	63
Fondy ze zisku	2	3	3
Výsledek hospodaření minulých let	8	21	21
Výsledek hospodaření běžné účetní období	13	10	0
Cizí zdroje	96	102	195
Rezervy	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	56
Krátkodobé závazky	96	97	138
Krátkodobé závazky	0	5	0
Časové rozlišení	0	0	3

Zdroj: vlastní zpracování

Ve sledovaných letech se podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech, pohyboval něco přes 70%. Nejvýznamnější položku vlastního kapitálu představuje základní kapitál, který

se mezi lety 2009 a 2010 zvýšil o 119%. Tento růst byl dán rozhodnutím valné hromady o navýšení základního kapitálu společnosti nepeněžitým vkladem. Další významnou položkou jsou kapitálové fondy, které jsou tvořeny emisním ážiem (rozdíl mezi kursem cenného papíru a nominální hodnotou) a z fondu pro evidenci darů (účet ostatní kapitálové fondy). Cizí zdroje představují pouze necelých 30% z celkových pasiv. Přičemž největší položku představují krátkodobé závazky, které jsou převážně tvořeny závazky z obchodních vztahů, závazky k zaměstnancům, závazky k institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. V roce 2010 byl evidován dlouhodobý závazek ve výši 56 tis. Kč, tento je tvořen dlouhodobými závazky z obchodních vztahů (pořízení dlouhodobého hmotného majetku) a odloženého daňového závazku ve výši 30 tis. Kč, který způsobil v tomto roce záporný výsledek hospodaření za běžnou činnost. Časové rozlišení v letech 2008 2009 bylo nulové a v roce 2010 představovalo pouze 0,4% z celkových pasiv.

Obrázek 17 Porovnání pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

Výkaz zisku a ztráty

Tabulka 11 *Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč*

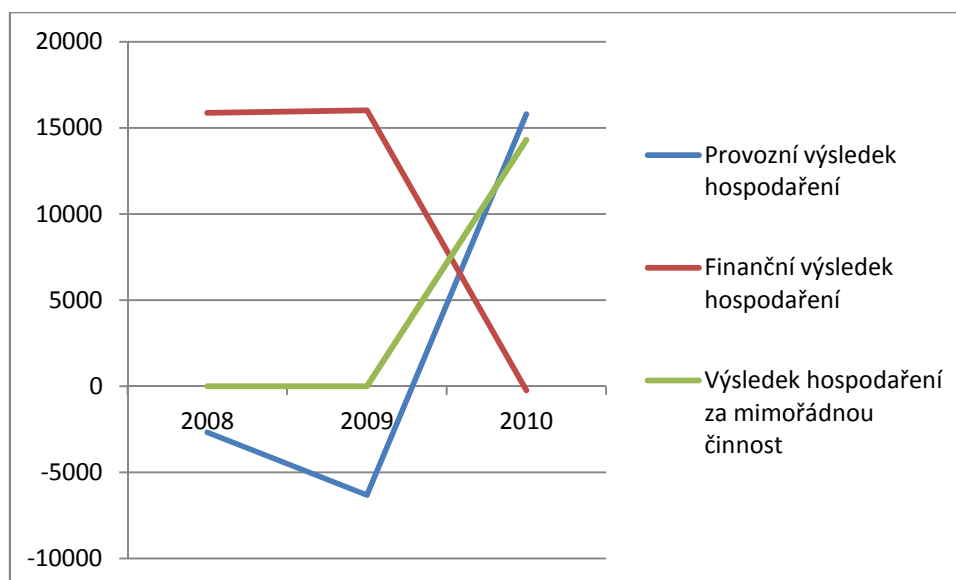
Položka	2008	2009	2010
Tržby za prodej zboží	76837	94707	89941
Náklady vynaložené na prodej zboží	62500	77813	74629
Obchodní marže	14337	16894	15312
Výkony	731805	782385	868188
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	704110	750613	835937
Změna stavu zásob vlastní činnosti	0	47	241
Akcie	27695	31725	32010
Výkonová spotřeba	311471	324515	332536
Spotřeba materiálu a energie	233073	240105	244299
Služby	78398	84410	88237
Přidaná hodnota	434670	474764	550964
Osobní náklady	426242	464514	504576
Daně a poplatky	131	93	156
Odpisy dlouhodob. nehmot a hmot. maj	27642	33683	40463
Tržby z prodeje dlouhodobého maj. a materiálu	19312	21182	22475
Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	19236	20828	22462
Ostatní provozní výnosy	20452	20994	13826
Ostatní provozní náklady	3850	4129	3855
Provozní výsledek hospodaření	-2667	-6308	15794
Výnosové úroky	482	954	527
Nákladové úroky	122	374	489
Ostatní fin. výnosy	15512	15465	1
Ostatní fin. náklady	7	23	270
Finanční výsledek hospodaření	15865	16023	-230
Daň z příjmů za běžnou činnost	0	51	29808
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	13199	9665	-14244
Mimořádné výnosy	0	0	14310
Výsledek hospodaření za mimořádnou činnost	0	0	14310
Výsledek hospodaření za účetní období	13199	9665	65
Výsledek hospodaření před zdaněním	13199	9715	29873

Zdroj: vlastní zpracování

U obchodních společností se výsledek hospodaření dělí na výsledek hospodaření za běžnou činnost (provozní výsledek hospodaření + finanční výsledek hospodaření) a výsledek hospodaření za mimořádnou činnost. Přidanou hodnotu získáme sečtením obchodní marže a výkonů mínus výkonová spotřeba. Provozní VH poté dostaneme, když od přidané hodnoty odečteme náklady a přičteme výnosy. Finanční VH se vypočítá odečtením finančních

nákladů od finančních výnosů. VH za mimořádnou činnost se skládá z mimořádných nákladů a mimořádných výnosů (např. živelné pohroma a následné plnění pojistné události od pojišťovny).

Obrázek 18 Vývoj jednotlivých VH

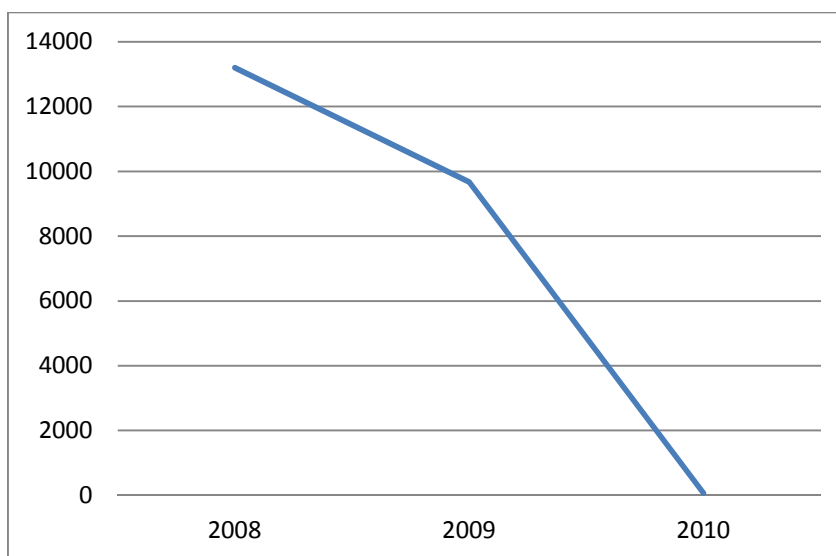
Zdroj: vlastní zpracování

Provozní výsledek hospodaření byl v letech 2008 a 2009 záporný (- 2.667 tis. Kč a – 6.308 tis. Kč), oproti tomu ovšem v roce 2010 dosáhl kladných hodnot (15.749 tis. Kč). Toto bylo způsobeno především nižší přidanou hodnotou (nízké tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb a nízkou aktivací) v prvních letech sledovaného období. Oproti tomu byl finanční výsledek hospodaření vyšší v prvních letech období (konstantně se pohyboval mezi okolo 16.000 tis. Kč) ale v roce 2010 klesl na zápornou hodnotu – 230 tis. Kč. Tento trend byl zapříčiněn výrazným poklesem finančních výnosů (mezi lety 2009 a 2010 o 100%) a nárůstem ostatních finančních nákladů.

Výsledek hospodaření za běžnou činnost byl v prvních dvou letech sledovaného období kladný, v roce 2008 13.199 tis. Kč (daň byla 0 Kč.), v roce 2009 činil VH 9.665 tis. Kč (daň z příjmů za běžnou činnost byla ve výši 51 tis. Kč.) a v posledním roce období byl VH -14.244 tis. Kč. Záporný VH v roce 2010 byl zapříčiněn vysokým odloženým daňovým závazkem ve výši 29.808 tis. Kč).

Nemocnice měla mimořádný výsledek hospodaření pouze v roce 2010 a to díky mimořádným výnosům ve výši 14.310 tis. Kč, které představují hodnotu nespotřebovaného zdravotnického materiálu (změna účetní metody).

Obrázek 19 Vývoj výsledku hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování

Celkový výsledek hospodaření po zdanění má v letech 2008, 2009 a 2010 klesající tendenci. Ovšem nízký výsledek hospodaření v roce 2010 je způsoben především vysokým odloženým daňovým závazkem (VH před zdaněním činil 29.973 tis. Kč, což byl nejvyšší VH před zdaněním za sledované období).

Příloha k účetní závěrce

Uherskohradištská nemocnice zpracovává cash flow pomocí nepřímé metody a nebere v potaz žádné peněžní ekvivalenty.

Tabulka 12 *Cash flow v jednotlivých letech*

Položka	2010	2009	2008
Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	72 319	68 393	49 422

Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)			
Účetní zisk nebo ztráta před zdaněním	15 564	9 715	13 199
Úpravy o nepeněžní operace	40 463	32 829	27 222
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mimořádnými složkami	55 963	42 545	40 421
Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-10 058	-4 025	9 762
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mim. položkami	45 905	38 519	50 183
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	30 444	39 049	50 543

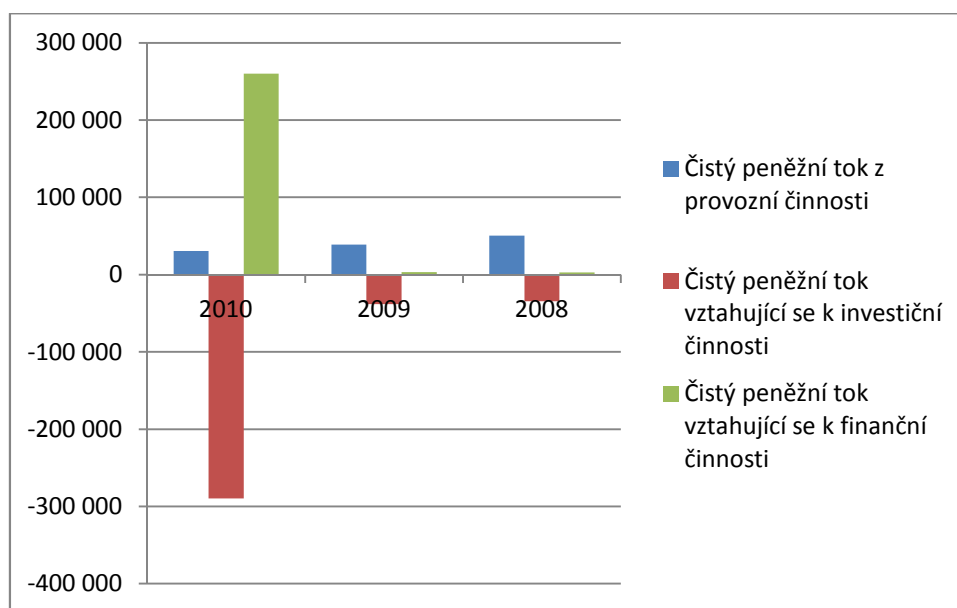
Peněžní toky z investiční činnosti			
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-289 700	-38 643	-34 516
Příjmy z prodeje stálých aktiv	26	273	100
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-289 674	-38 369	-34 416

Peněžní toky z finanční činnosti			
Dopady změn dlouhodobých závazků	56 317	51	0
Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky	203 751	3 195	2 844
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	260 068	3 246	2 844
Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	838	3 926	18 971
Stav peněžních prostředků na konci období	73 157	72 319	68 393

Zdroj: vlastní zpracování

Provozní cash flow je spojeno s peněžními toky, které se týkají provozu podniku. Ve sledovaném období dosahovalo vždy kladných hodnot, které se pohybovaly vždy ve stejném rozmezí. To je způsobeno kladným účetním ziskem, odpisy, ale také vyrovnanými změnami pohledávek u odběratelů vůči změnám dluhů u dodavatelů. Naproti tomu cash flow z investiční činnosti nám vychází v záporných hodnotách (což ukazuje nadbytek peněz), zde jsou zahrnuty „investiční výdaje“. Velký nárůst záporného cash flow v roce 2010 je zapříčiněn zejména s vysokými výdaji spojenými s nabytím stálých aktiv, které jsou v souvislosti s rekonstrukcí areálu nemocnice. Cash flow z finanční činnosti se ve stanoveném období neustále zvyšoval (na počátku byl nulový, na konci období dosahoval 260.000 Kč. Tento nárůst byl zapříčiněn emisí akcií v roce 2010.

Obrázek 20 Porovnání vývoje cash flow v jednotlivých letech

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 13 Přehled o změnách vlastního kapitálu v tis. Kč

Položka vlastního kapitálu	31.12.2008	Přírůstky	Úbytky	31.12.2009
Vlastní kapitál	258 475	12 860	0	271 335
Základní kapitál	177 000	0	0	177 000
- základní kapitál	177 000	0	0	177 000
Kapitálové fondy	58 217	3 195	0	61 412
- emisní ážio	29 337	0	0	29 337
- ostatní kapitálové fondy	28 880	3 195	0	32 075
Rezervní fondy, fondy ze zisku	2 023	660	0	2 683
- zákonný rezervní fond	2 023	660	0	2 683
Výsledek hospodaření minulých let	8 036	12 539	0	20 575
- nerozdělený zisk min. let	8 036	12 539	0	20 575
Výsledek hospodaření běž. úč. období	13 199	x	x	9 665

Zdroj: vlastní zpracování

Základní kapitál je ve výši 177.000 tis Kč (je tvořen 175 kmenovými akciemi ve jmenovité hodnotě 1.000 tis Kč a 20 kmenovými akciemi ve jmenovité hodnotě 100 tis. Kč. Kapitálové fondy se skládají z emisního ážia a z fondu pro evidenci darů. Organizace má dále zákonný rezervní fond. Na základě rozhodnutí valné hromady byl zisk za rok 2008 rozdě-

len do rezervního fondu (660 tis. Kč) a zbytek byl ponechán na účtu nerozděleného zisku minulých let.

Tabulka 14 *Přehled o změnách vlastního kapitálu v tis. Kč*

Položka vlastního kapitálu	31.12.2009	Přírůstky	Úbytky	31.12.2010
Vlastní kapitál	271 335	203 816	0	475 151
Základní kapitál	177 000	210 900	0	387 900
- základní kapitál	177 000	210 900	0	387 900
Kapitálové fondy	61 412	2 032	0	63 444
- emisní ážio	29 337	0	46	29 291
- ostatní kapitálové fondy	32 075	2 078	0	34 153
Rezervní fondy, fondy ze zisku	2 683	9 666	9 182	3 167
- zákonný rezervní fond	2 683	484	0	3 167
- sociální fond	0	9 182	9 182	0
Výsledek hospodaření minulých let	20 575	0	0	20 575
- nerozdělený zisk min. let	20 575	0	0	20 575
Výsledek hospodaření běž. úč. období	9 665	x	x	65

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2010 valná hromada společnosti rozhodla o navýšení základního kapitálu o částku 210.900 tis Kč. Základní kapitál je tedy tvořen 385 kmenovými akciemi na jméno ve jmenovité hodnotě 1.000 tis. Kč a 29 kmenovými akciemi na jméno ve jmenovité hodnotě 100 tis. Kč. Kapitálové fondy jsou tvořeny z emisního ážia a z fondu pro evidenci darů, společnost dále tvoří zákonný rezervní fond. Dále byl v roce 2010 zřízen sociální fond na základě rozhodnutí valné hromady. Zisk za rok 2009 byl rozdělen mezi rezervní fond (483 tis. Kč) a zbytek byl převeden do nově vzniklého sociálního fondu. Ještě téhož roku byli všechny peněžní prostředky ze sociálního fondu použity na výplatu příspěvku zaměstnavatele na penzijní připojištění zaměstnanců společnosti.

4.3.3 Rozbor dotací

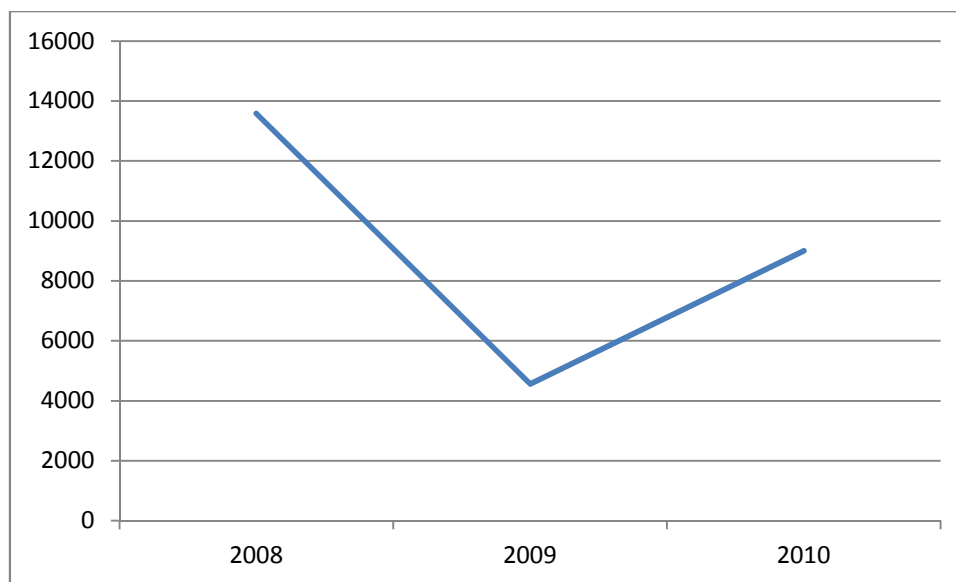
Tabulka 15 *Struktura dotací v tis. Kč*

Poskytovatel dotace	2008	2009	2010
Zlínský kraj	0	0	100
MPSV	0	3195	1498
EU	0	0	985
Ostatní dotace	13582	1361	6422
Dotace celkem	13582	4556	9005

Zdroj: vlastní zpracování

Největším poskytovatelem dotací pro Uherskohradištskou nemocnici a.s. je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Celkově se počet dotací ve sledovaném období zvyšoval a to především díky Ministerstvu práce a sociálních věcí. Do ostatních dotací jsou zejména zahrnuty neúčelové dotace poskytnuté od různých subjektů.

Obrázek 21 *Vývoj počtu dotací*

Zdroj: vlastní zpracování

Dotované projekty

V roce 2009 obdržela společnost neinvestiční dotaci ve výši 1.361 tis. Kč od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na poskytování sociálních služeb ve zdravotnictví.

V posledním roce sledovaného období společnost získala následující neinvestiční dotace, od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dotaci ve výši 1.498 tis. Kč na poskytování sociálních služeb ve zdravotnictví. Od Zlínského kraje dotaci ve výši 100 tis. Kč na poskytování sociálních služeb ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. A dotaci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na podporu Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života ve výši 4.924 tis. Kč na období 2010-2013 (zatím byla čerpána pouze částka 985 tis. Kč).

5 METODICKÝ POKYN KONTROLY ČERPÁNÍ DOTACÍ

Metodický pokyn by měl být určen pro výkon kontroly čerpání poskytnutých dotací prováděné ministerstvem financí. Úkolem této metodiky je pomoci při kontrole dotací na místě odpovědným zaměstnancem ministerstva. Zvláštní důraz při kontrole je kladen na hospodárné a účelné nakládání s přijatými finančními prostředky.

Metodika je členěna do třech částí: přípravná část, vlastní kontrola na místě a vyhodnocení provedené kontroly. Přípravná fáze se zabývá možnostmi zahájení kontroly, stanovením rozsahu a tematického okruhu kontroly, ale také návodem na sestavení kontrolní skupiny a přípravou kontroly na místě v podobě předběžného šetření. Další část je věnována vlastní realizaci kontroly na místě, jedná se o kontrolu administrativy, účetnictví a vlastního projektu. Poslední část je zaměřena na výsledky kontroly, jejich zhodnocení, doporučení a případné sankce za nedostatky.

Odpovědný zaměstnanec ministerstva by se měl při výkonu kontroly dále řídit zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, zákonem České národní rady č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění a zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, v platném znění. Nutná je také spolupráce s ostatními s Nejvyšším kontrolním úřadem a ostatními ústředními orgány.

5.1 Příprava kontroly

5.1.1 Sestavení plánu kontrol

Odpovědný pracovník ministerstva financí ČR je zodpovědný za zpracování plánu kontrol na daný kalendářní (resp. rozpočtový) rok. Tento plán obsahuje věcné a časové vymezení dozoru a kontroly nad poskytnutými dotacemi z veřejných finančních prostředků. Každoročně se kontroly zaměřují na jiné klíčové oblasti.

Může se například jednat o oblasti kontroly:

- výdaje ze státního rozpočtu konkrétním institucím
- dotační politika ČR (např. kultura a sport)
- kontrola hospodaření se státním majetkem

- velké státní investiční akce
- závěrečné účty kapitol státního rozpočtu
- hospodaření s dotacemi poskytnutými ze zahraničí (zejména z fondů EU). (Nejvyšší kontrolní úřad, © 2012)

V plánu kontrol se také stanoví, v jakém bodě realizace projektu nebo udělení dotace nastane kontrola transparentnosti dotací. Jde o provedení kontroly:

- předběžné
- průběžné
- následné
- popřípadě namátkové

Při kontrole předběžné (ex ante) se jedná především o posouzení, zda plánované a připravované operace odpovídají stanoveným úkolům, zda jsou v souladu s právními předpisy a schválenými rozpočty. U kontroly průběžné se zkoumá, jestli se správně uskutečňují a účtují schválené operace, zda se předchází případným rizikům, která mohou mít dopad na realizaci projektu. Ale také se posuzuje včasnost uskutečňovaných operací a jejich zápis do účetních a jiných výkazů. Následná kontrola (ex post) se zaměřuje v první řadě, zda údaje o hospodaření s veřejnými prostředky věrně a poctivě zobrazují skutečnost a také jestli všechny operace proběhly v souladu s právními předpisy a schválenými rozpočty. (Česko, 2001)

U kontroly namátkové (ad hoc) se pracovník vykonávající kontrolu nakládání s dotacemi zabývá jen určitou oblastí účetnictví nebo realizace projektu (např. zda veřejné zakázky probíhají transparentně a na základě zákona).

5.1.2 Zahájení kontroly

Kontrola poskytnutých dotací může být zahájena podnětem z následujících institucí:

- z vlastní iniciativy ministerstva financí ČR,
- na základě impulzu jiného správního organu,
- kontrola vykována na základě mezinárodních smluv.

Zahájením kontroly z vlastní iniciativy se rozumí provedení kontroly čerpání a vynakládání s dotacemi na základě obecné povinnosti ministerstva financí ČR nebo zařazením subjektu do plánu kontrol. Impulz k zahájení kontroly může podat také jiný správní orgán, např. ostatní ministerstva, úřad vlády ČR a úřad pro ochranu hospodářské soutěže, nebo orgán, který je k tomuto oprávněn na základě zvláštních právních předpisů. Posledním způsobem zahájení kontroly je podnět organizace na základě mezinárodní smlouvy (tato smlouva musí být ovšem ratifikována Českou republikou). Zde je zahrnuta i kontrola peněžních prostředků poskytnutých z fondů Evropské unie, popřípadě jiných zahraničních institucí.

5.1.3 Sestavení kontrolní skupiny

Ministerstvo financí ČR vykonává kontrolu dotací pomocí svých zaměstnanců, které k této kontrole pověří. Počet členů kontrolní komise závisí na velikosti kontrolovaného subjektu a rozsahu kontroly samotné. Zaměstnanci vykonávající kontrolu si mohou na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění přizvat i další osoby (např. znalci, tlumočníci a odborní experti). Za výběr přizvané osoby je zodpovědný příslušný vedoucí zaměstnanec ministerstva (Česko, 2001).

V zájmu objektivitě a rovného zacházení při kontrole poskytnutých dotací, nesmí kontrolu provádět zaměstnanec ministerstva financí ČR, u kterého by hrozila námitka podjatosti (střet zájmů). Zejména nesmí vykonávat kontrolu u osob mu blízkých (např. přímý příbuzní nebo manžel/ka). Každý kontrolor je povinen svou nestrannost posoudit sám, pokud shledá důvodnou pochybnost podjatosti je to povinen bez zbytečného odkladu písemně sdělit odpovědnému nadřízenému zaměstnanci.

Námitku podjatosti může vznést na začátku kontroly také kontrolovaný subjekt. Učiní tak neodkladně po zjištění této skutečnosti. Námitka musí být podána písemně odpovědnému zaměstnanci ministerstva financí ČR a musí obsahovat důvod, pro který se kontrolovaný subjekt domnívá, že hrozí podjatost.

Dále je zaměstnanec vykonávající kontrolu povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se během kontroly dozvěděl a má zakázáno s těmito skutečnostmi jakkoli dále zacházet. Pokud tyto informace zaměstnanec ministerstva jakýmkoli způsobem zneužije, hrozí mu sankce.

Ministerstvo financí ČR může udělit zaměstnanci, který porušil mlčenlivost následující sankce:

- slovní napomenutí,
- snížení odměn,
- přeřazení na jinou práci,
- vymáhání pokuty,
- a ve zvláště závažných případech může ministerstvo okamžitě zrušit pracovní poměr se zaměstnancem.

5.1.4 Předběžné šetření

Účelem předběžného šetření je získání přehledu o organizaci, v níž má ke kontrole dojít. Předběžné šetření musí proběhnout v dostatečně době před samotným začátkem kontroly na místě (doporučená doba je 4 – 6 týdnů před zahájením této kontroly). Do předběžného šetření rovněž spadá stanovení rozsahu kontroly dotací ve stanovené organizaci.

Fáze předběžného šetření:

- prostudování předchozích záznamů o provedené kontrole v dané organizaci,
- seznámení s předmětem činnosti kontrolovaného subjektu,
- seznámení se se současnou situací v organizaci a její organizační strukturou,
- prostudování základních finančních informací (např. rozpočet organizace),
- prostudování zákonů a nařízení, které se vztahují ke kontrole dotací poskytnutých z veřejných rozpočtů nebo ze zahraničí.

5.2 Provedení kontroly

Povinností kontrolora je oznámit písemně (oznamovacím dopisem) kontrolovanému subjektu zahájení kontroly. Forma tohoto oznámení není zákonem stanovena. Oznámení o zahájení kontroly musí být kontrolované osobě sděleno nejpozději v den zahájení kontroly. Na základě zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, v platném znění, je kontrola zahájena předložením písemného pověření kontrolora kontrolovanému subjektu.

Zákon o finanční kontrole rozlišuje následující systémy finanční kontroly (Česko, 2001):

- kontrolu veřejnoprávní,
- kontrolu podle mezinárodních smluv,
- vnitřní kontrolní systém,
  - řídicí kontrola,
  - interní audit.

Hlavními úkoly kontroly je zjištění, zda s veřejnými prostředky je nakládáno **efektivně, hospodárně a účelně**. Dále se také prověřuje dodržování právních předpisů a přijatá opatření na ochranu veřejných prostředků proti případným rizikům, nedostatkům a nesrovnalostem.

5.2.1 Veřejnosprávní kontrola

Veřejnosprávní kontrola je zaměřena na kontrolu skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými finančními prostředky, zejména při nakládání s nimi. A to zejména před jejich poskytnutím, v průběhu čerpání, nebo následně po jejich poskytnutí.

Vlastní kontrolní činnost je zaměřena zejména na:

- praktické uplatnění a účinnosti řídicích a kontrolních systémů,
- souladu dostatečného množství účetních záznamů s dokumentací uchovávanou u dalších subjektů, které se na čerpání dotace podílely,
- existence a prokazatelnost audit trailu,
- prověření, že operace jsou v souladu s obsahem žádosti o dotaci a vyhovují platným pravidlům ČR, případně i pravidlům EU,
- kontrola fyzické realizace projektu,
  - tato kontrola je vyžadována na všech úrovních realizace projektu spolufinancovaných z fondů Evropské unie. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

5.2.2 Systém finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv

U finanční kontroly podle mezinárodních smluv se jedná o kontrolu vykonávanou mezinárodními organizacemi. Tato kontrola je převážně prováděna Evropskou komisí. Evropská komise je oprávněna provádět namátkové kontroly, upozornění o vykonání kontroly musí být kontrolovanému subjektu sděleno nejpozději s jednodenním předstihem. Evropská komise může k výkonu kontroly pověřit členský stát EU, aby provedl kontrolu transakcí dotací.

5.2.3 Vnitřní kontrolní systém

Vnitřní kontrolní systém je rozdělen na kontrolu řídicí a interní audit. Řídící kontrola je zajišťována odpovědným vedoucím zaměstnancem od přípravy realizace projektu před jeho schválením, průběžným sledováním až po konečné vyúčtování a prověření uskutečněných operací v rámci hodnocení výsledků a správnosti postupů. Interní audit definuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění jako organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumání a vyhodnocení přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly, včetně kontroly správnosti operací (Česko, 2001).

V případě řídicí kontroly musí být zajištěny následující základní požadavky:

- existence manuálů (tzv. řízená dokumentace) pracovních postupů na všech úrovních řízení,
- jasná definice funkcí (např. stejná osoba nesmí vykonávat činnost správce rozpočtu, příkazce operace a hlavního účetního,
- důsledné dodržování systému dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování dokumentů a provádění plateb,
- zastupitelnost všech zaměstnanců,
- využívání bezpečnostních informačních systémů,
- důsledné předcházení konfliktu zájmů. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

Interní audit zejména zahrnuje prověření:

- existenci manuálů na všech úrovních řízení,
- důsledného dodržování systému dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování dokumentů a provádění plateb,
- vedení správného úplného, průkazného, srozumitelného a přehledného účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění,
- jasnosti definic funkcí a důsledné oddělení funkce schvalovací, platební a účetní,
- zastupitelnosti všech zaměstnanců,
- bezpečného využívání informačních systémů,
- předcházení konfliktu zájmů. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

Funkcí interního auditu je zejména navrhování doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, snaží se předcházet nebo zmírňovat rizika a doporučovat opatření k nápravě nedostatků. Dále je to přezkum a vyhodnocení operací vnitřního kontrolního systémů.

5.3 Vyhodnocení kontroly

5.3.1 Záznam o provedení kontroly

Za záznam o provedení kontroly je zodpovědný zaměstnanec ministerstva financí ČR, který kontrolu vykonal, popřípadě určený vedoucí kontrolní skupiny. Tento zaměstnanec také ručí za bezodkladné odevzdání záznamu o provedení kontroly odpovědnému zaměstnanci ministerstva.

Mezi důležité součásti záznamu patří popis zjištěných skutečností, uvedení nedostatků a poukázání na případné porušení právních předpisů. Formální náležitosti záznamu o provedení kontroly upravuje zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění. V záznamu se uvádí:

- kdo kontrolu provedl,
- označení kontrolovaného subjektu,
- místo a datum vykonání kontroly,
- předmět kontroly,
- kontrolní zjištění,

- označení dokladů, popřípadě i dalších materiálů, o které se kontrolní zjištění opírá. (Česko, 1991)

Záznam o provedení kontroly musí obsahovat také podpis všech zúčastněných kontrolorů ministerstva financí ČR, kteří jsou povinni seznámit s výsledkem kontroly kontrolovaný subjekt a zanechat mu jednu kopii záznamu o vykonání kontroly. Ten je povinen záznam podepsat. Pokud kontrolovaný subjekt s výsledkem kontroly nesouhlasí, je oprávněn toto uvést do protokolu, který bude přiložen k záznamu a bude se jím zabývat odpovědný nadřízený pracovník ministerstva financí ČR. Protokol musí obsahovat, s jakými body záznamu kontrolovaný subjekt nesouhlasí a proč, datum a místo, podpisy kontrolovaného subjektu a podpisy kontrolorů.

5.3.2 Řešení nesrovnalostí

Každé podezření na nesrovnalosti a nedostatky musí být zapsáno v záznamu o provedení kontroly a bez zbytečného odkladu nahlášeno odpovědnému vedoucímu pracovníkovi ministerstva financí ČR. Odpovědný pracovník ministerstva poté přezkoumá všechny nalezené nesrovnalosti. Podezření na nesrovnalosti a nedostatky může buďto potvrdit, nebo je zamítne jako neodůvodněné. Pokud jsou zjištěné nedostatky potvrzeny, musí kontrolovaný subjekt přijmout opatření k jejich nápravě a to bez zbytečného odkladu, nejpozději však v době určené kontrolorem ministerstva financí ČR. Poté o přijatých opatřeních písemně vyrozumí odpovědné vedoucí pracovníky ministerstva. Ministerstvo může poté vyslat svého zaměstnance na kontrolu těchto opatření.

5.3.3 Sankce

Kontrolní zaměstnanec ministerstva vnitra může na základě zjištěných nesrovnalostí a chyb udělit kontrolovanému subjektu následující pokuty podle Pokynu k jednotnému uplatňování procesních pravidel při výkonu veřejnoprávní kontroly na místě a při realizaci následných opatření s touto kontrolou souvisejících:

- pořádkové pokuty,
- pokuta za maření kontroly,
- pokuty za nepřijetí nebo neplnění přijatých opatření k nápravě nedostatků.

Pokuty se vybírají podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění a jsou příjmem rozpočtu orgánu, který pokutu uložil. (Česko, 2001)

Pořádková pokuta

Pořádkové pokuty se řídí zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění. Pořádkovou pokutu lze uložit fyzické osobě, která může za to, že kontrolovaná osoba nesplnila svou povinnost. V tomto případě může zaměstnanec ministerstva uložit pokutu až do výše 50.000 Kč. Pořádková pokuta může být uložena i opakovaně, nedošlo-li ke splnění uložených povinností. Pokutu lze uložit do jednoho roku od doby, kdy kontrolor zjistil nesplnění povinností. (Česko, 1991)

Pokuta za maření kontroly

Pokuty za maření kontroly se řídí zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění. Jestliže kontrolované subjekty nezajistily v dostatečné době plnění povinností a nedosáhne-li toho ani opakované ukládání pořádkových pokut, je kontrolor oprávněn uložit pokuty za maření kontroly až do výše 1.000.000 Kč. Výše pokuty je odvozena od závažnosti, délky trvání a následkům protiprávního jednání. Pokutu za maření kontroly lze uložit do šesti měsíců ode dne nesplnění povinností. (Česko, 2001)

Pokuta za nepřijetí nebo neplnění přijatých opatření k nápravě nedostatků

Pokuta za nepřijetí nebo neplnění přijatých opatření k nápravě nedostatků) se řídí zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění. Tato pokuta se ukládá, pokudliže kontrolované subjekty, které jsou povinni přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků, tyto opatření nepřijali, nebo je nepřijali v uložených termínech. Zaměstnanci ministerstva financí ČR mohou uložit pokutu za neplnění přijatých opatření až do výše 1.000.000 Kč. Pokutu lze uložit do šesti měsíců ode dne, kdy se odpovědný zaměstnanec ministerstva dozvěděl, že kontrolovaný subjekt nepřijal opatření k nápravě nedostatků, nejpozději však do tří let po ukončení kontroly. (Česko, 2001)

5.3.4 Ukončení kontroly

Podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole § 15 je kontrola ukončena:

- marným uplynutím lhůty pro podání námitek,
- dnem doručení rozhodnutí, proti kterému se již nelze dále odvolat. (Česko, 2001)

ZÁVĚR

V závěru práce bych chtěla shrnout poznatky, ke kterým jsem během zpracovávání této práce dospěla.

V teoretické části jsem analyzovala jednotlivé účetní výkazy, a to rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetní závěrce, která se skládá z cash flow (výkaz o peněžních tocích) a výkazu o změnách vlastního kapitálu. Dále jsem analyzovala obsah vykazovaných údajů, ale také jsem se zabývala vypovídací schopností těchto výkazů.

V další části práce jsem vymezila pojem dotace jako poskytnutí peněžních prostředků (obvykle bez právního důvodu) z veřejných rozpočtů do jiného, nižšího rozpočtu nebo právnickým a fyzickým osobám. Poté jsem popsala možnosti členění dotací podle jednotlivých autorů a postup při žádosti o poskytnutí dotace. Další podkapitolu jsem věnovala problematice účtování dotací jednak v účetnictví, ale také v daňové evidenci a v případě dotací od Evropské unie zaúčtování dotací v cizí měně.

Poslední kapitola v teoretické části je věnována kontrole dotací. Popsala jsem zde jednotlivé instituce, které mohou v České republice provádět kontrolu dotací u žadatelů nebo příjemců veřejné finanční podpory. Poté jsem uvedla dokumenty, které bývají nejčastěji při kontrole čerpání dotací vyžadovány. Na závěr jsem se věnovala postupu kontroly, přičemž jsem kontrolu rozdělila na předběžnou, průběžnou a následnou. Při kontrole bývá hlavně prověřováno, zda se s veřejnými prostředky nakládá hospodárně, účelně a efektivně. Výstupem z provedené kontroly je protokol o výsledku kontroly na místě, který obsahuje stručné zhodnocení provedené kontroly, zjištěných nedostatků a doporučení k nápravě.

Praktická část je věnována analýze hospodaření a zhodnocení finančních informací ve vybraných organizacích. Pro zpracování analýzy jsem vycházela z účetních výkazů za roky 2008 – 2010. Z důvodu prodloužení termínu pro daňové přiznání o 3 měsíce u Charity Svaté rodiny Luhačovice a Uherskohradištské nemocnice a.s. jsem neměla k dispozici všechny potřebné údaje za rok 2011.

Dotace hrají ve vybraných organizacích různou roli, nejvýznamnější roli hrají v obecně prospěšné společnosti, jejíž hlavní činností není vytvoření zisku. Dotace jsou použity na samotný chod charity, ale také na nákup nového vybavení a ve sledovaném období také na

rekonstrukci budovy charity. Obec Machová každoročně získává neúčelové dotace ze státního rozpočtu na výkon vlastní správy a na školství (obec zřizuje na svém území mateřskou školu), zbylé dotace, které obec ve sledovaném období získala, byly již účelové, čerpané na konkrétní projekty. Dotace Uherskohradištské nemocnice, která je od roku 2005 akciovou společností, jsou téměř ve všech případech určené na konkrétní projekty a v rozpočtu nemocnice nehrají příliš významnou roli.

Závěr práce jsem věnovala vytvoření metodického pokynu pracovníka Ministerstva financí České republiky pro kontrolu čerpání dotací na místě. Při tvorbě pokynu jsem se držela zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole v platném znění, pokynem ministerstva financí České republiky k jednotnému uplatňování procesních pravidel při výkonu veřejnosprávní kontroly na místě a při realizaci následných opatření s touto kontrolou souvisejících a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění.

Pokyn se sestává z přípravy kontroly, kde je důležité držet se sestaveného plánu kontrol ministerstva, sestavením kontrolní skupiny, jejíž členové jsou vázáni mlčenlivostí a nesmí zde být důvodné podezření z podjatosti. Během příprav kontroly se nesmí podcenit ani předběžné šetření, během kterého kontroloři získají základní přehled o organizaci, v které má ke kontrole dojít. Poté následuje samotný výkon kontroly, který se člení na veřejnosprávní kontrolu, systém finanční kontroly podle mezinárodních smluv a vnitřní kontrolní systém. Poslední fází je vyhodnocení kontroly, které se sestává ze sepsání záznamu o provedení kontroly, který mimo jiné stanoví jak budou řešeny zjištěné nesrovnalosti. Také jsou v této části stanoveny sankce za zjištěné nesrovnalosti a chyby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

BAILEY, Stephen J., 1999. *Local Government Economics*. London: Macmillan, str. 181. ISBN 0-333-66908.

HALÁSEK, Dušan, 2004. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita. ISBN 80-248-0570-7.

KOVANICOVÁ, Dana, 1998. *Podklady skryté v účetnictví: jak porozumět účetním výkazům*. Vyd. 5. Praha: Polygon, ISBN 80-85967-73-1.

KOVANICOVÁ, Dana, 2004. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Praha: BOVA POLYGON. ISBN 8072730959.

OTRUSINOVÁ, Milana, 2007. *Účetnictví pro veřejnou správu*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-7318-602-9.

OTRUSINOVÁ, Milana, 2007. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7318-789-7.

PASEKOVÁ, Marie, 2007. *Účetní výkazy v praxi*. Praha: Kernberg Publishing. ISBN 978-80-903962-6-5.

PEKOVÁ, Jitka, 2008. *Veřejná správa a finance*. Vyd. 3. Praha: ASPI, s.236. ISBN 978-80-7357-351-5.

Právní předpisy

Česko. Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2732-2735. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb104-91.pdf>

Česko. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802-2809. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb107-91.pdf>

Česko. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb117-92.pdf>

Česko. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104-3128. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb065-00.pdf>

Česko. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb122-01.pdf>

Česko. Zákon č. 232/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 88, s. 5074-5081. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb088-02.pdf>

Elektronické zdroje

ANTEE. Charakteristika obce Machová. *Obecmachova.cz* [online]. © 2007 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.obecmachova.cz/index.php?nid=5111&lid=cs&oid=691545>

Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje. Účtování dotací. *Anno-jmk.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: <http://www.annojmk.cz/Poradenstvi/Danove/Uctovani-dotaci>

Evropská unie. Evropská komise. Europa.eu [online]. © 2005 - 2012 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm

Finance media. Jak poznat správný dotační titul. *Firmy.finance.cz* [online]. © 2010 – 2011 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/264350-jak-poznat-spravny-dotacni-titul/>

Ministerstvo financí ČR. OLAF – Evropský úřad pro boj proti podvodům. *Mfcr.cz* [online]. © 2005 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_olaf.html

Ministerstvo financí ČR. Současné nastavení systému PIFC v ČR. *Mfcr.cz* [online]. © 2005 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/koncepce_roz_fin_kontroly_23904.html

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Projektový záměr. *Strukturální fondy.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Projektovy-zamer>

Nejvyšší kontrolní úřad. Kontrolní činnost NKÚ. *Nku.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/cz/kontrola/default.htm>

PDVisual. Máte schválenou dotaci? Čekajte víc kontrol! *Ipodnikatel.cz* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Dotace-EU/mate-schvalenou-dotaci-cekejte-vic-kontrol.html>

Vláda České republiky. Evropská komise. *Euroskop.cz* [online]. © 2005 - 2012 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>

Sagit. Dotace. *Sagit.cz* [online]. © 1996 – 2012 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=DA_133.HTM#pu

Elektronické zdroje – monografie

Luhacovice.caritas.cz. *Výroční zpráva 2010* [online]. Charita Svaté rodiny, © 2007 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.luhacovice.caritas.cz/Vyrocní_zpravy

Mfcr.cz. *Metodika finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro programovací období 2004-2006* [online]. Ministerstvo financí ČR, © 2005 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/metodicke_pokyny_postupy.html

Nemuh.cz. *Výroční zpráva 2010* [online]. webProgress, © 2008 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z:

<http://www.nemuh.cz/Search.asp?sSearchDepartment=0&nDepartmentID=1&nSearchTypeID=1&sSearchText=v%FDro%E8n%ED+zpr%E1va>

NKU.cz. *Výroční zpráva 2011* [online]. Nejvyšší kontrolní úřad, © 2008 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/assets/publikace/vyrocní-zprava-nku-2011.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
EU	Evropská unie
Kč	Korun českých
mil.	Milion
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
resp.	Respektive
tis.	Tisíc
tj.	To je
tzn.	To znamená
tzv.	Tak zvané
VH	Výsledek hospodaření

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Typologie dotací	25
Obrázek 2 <i>Porovnání aktiv</i>	41
Obrázek 3 <i>Porovnání pasiv</i>	42
Obrázek 4 <i>Struktura nákladů</i>	44
Obrázek 5 <i>Struktura výnosů</i>	45
Obrázek 6 <i>Struktura dotací v jednotlivých letech</i>	46
Obrázek 7 <i>Vývoj poskytnutých dotací</i>	47
Obrázek 9 Budova charity Luhačovice	48
Obrázek 10 <i>Porovnání aktiv</i>	50
Obrázek 11 <i>Porovnání nákladů a výnosů</i>	52
Obrázek 12 <i>Vývoj výsledku hospodaření</i>	53
Obrázek 13 <i>Vývoj struktury dotací</i>	54
Obrázek 14 <i>Vývoj počtu dotací</i>	55
Obrázek 15 Uherskohradištská nemocnice	55
Obrázek 16 <i>Porovnání aktiv</i>	57
Obrázek 17 <i>Porovnání pasiv</i>	58
Obrázek 18 <i>Vývoj jednotlivých VH</i>	60
Obrázek 19 <i>Vývoj výsledku hospodaření</i>	61
Obrázek 20 <i>Porovnání vývoje cash flow v jednotlivých letech</i>	63
Obrázek 21 <i>Vývoj počtu dotací</i>	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 <i>Vývoj aktiv v tis. Kč</i>	40
Tabulka 2 <i>Vývoj pasiv v tis. Kč</i>	41
Tabulka 3 <i>Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč</i>	42
Tabulka 4 <i>Struktura dotací v tis. Kč</i>	46
Tabulka 5 <i>Vývoj aktiv v tis. Kč</i>	49
Tabulka 6 <i>Vývoj pasiv v tis. Kč</i>	50
Tabulka 7 <i>Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč</i>	51
Tabulka 8 <i>Struktura dotací v tis. Kč</i>	54
Tabulka 9 <i>Vývoj aktiv v tis. Kč</i>	56
Tabulka 10 <i>Vývoj pasiv v tis. Kč</i>	57
Tabulka 11 <i>Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč</i>	59
Tabulka 12 <i>Cash flow v jednotlivých letech</i>	62
Tabulka 13 <i>Přehled o změnách vlastního kapitálu v tis. Kč</i>	63
Tabulka 14 <i>Přehled o změnách vlastního kapitálu v tis. Kč</i>	64
Tabulka 15 <i>Struktura dotací v tis. Kč</i>	65